

Ազգ

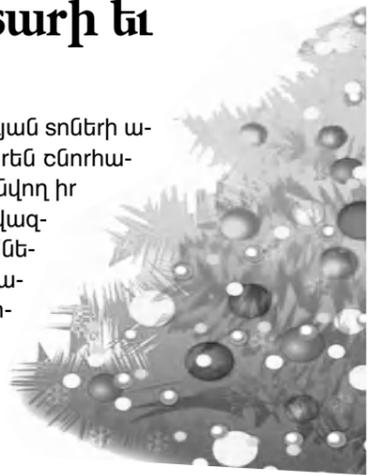
26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2014 ՈՒՐԲԱԹ 42(5352)

Ընդհանուր նոր տարի եւ Սբ. Ծնունդ

Ամանորի եւ Հիսուս Քրիստոսի Սբ. Ծննդյան տոների առթիվ «Ազգ»-ի խմբագրությունը ջանքեր է անում ընդհանուր եւ Հայաստանում թե՛ Սփյուռքում գտնվող իր ընթերցողներին, աշխատակիցներին, գովազդատերներին, բարերարներին ու բարեկամներին եւ մաղթում խաղաղ, երջանիկ եւ արգասաբեր տարի: Թող 2015 թվականը մեր ժողովրդի համար լինի հույսերի իրականացման, հաջողությունների տարի:

«Ազգ»-ի հաջորդ համար լույս կեսնի 2015 թ. հունվարի 16-ին:

ՀԱՍԱՐԿԱԿԱՆ-ՔԱՂՎԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԹՅԱԿԱՆ ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

Օրերի Հեծ

Տարվա հրամայականը՝ կազմակերպչություն ու ժողովուրդ

Փակում են վերջին էջերը օրացույցի եւ բացում նորը: Մի ֆանի օրից հրաժեշտ ենք անում մի տարեգրանի, որը ոչ այնքան դաստիարակներ, որքան նոր հարցեր ու հարցականներ դրեց մեր առջեւ: Որոշակիացման կարիք ունեցող անորոշություններ, բացասական լիցքերով նորանոր զարգացումներ՝ համաբարձրող, սարածաբանային ու սեղանային, որոնցից շատերի լուծումը եթե կախված չէ մեզանից, ապա զեթ մի մասը գտնվում է մեր հասողության սահմանում, հետևաբար դավաճանություն կլինի առնվազն այդ հարցերը անլույծ ու չկարգավորված թողնելը:

Ներկա համարի այս եւ հետագա էջերում մեր ձեռնհաս աշխատակիցները փորձել են ներկայացնել ու մեկնաբանել այն մարտահրավերները, որոնք կանգնած են մեր դեմ: Եթե մեր ժողովրդի դիմաց՝ ԵՏՍ մեր երկրի մուտքը իր բազմաթիվ անորոշություններով, Արեւմուտքի հեծ մեր բնականորեն հարաբերությունների բարդացման խնդիրը իր խոչընդոտներով, սարածաբանում մեր դիրքի ու տեղի ճշգրտումը հին ու նոր խաղաղության վայրերի միջավայրում, մեր սննդամթերքի զարգացման եւ ազգաբնակչության բարեկեցության ապահովման հարցերն իրենց մենաբնույթի մեջ այլ խոչընդոտներով հանդերձ, եւ վերջապես՝ Ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցի հեծ կառաված սղատումների եւ հնարավոր հուսախաբությունների խնդիրը իր հոգեբանական բարդություններով:

Իրոք բարդ հարցեր՝ որոնք առաջիկա տարի մեզ է ստանալ իրենց հսակ դասախանները, մեզ կանգնեցնելով դրանց գործնական, իրադարձ եւ հնարավորինս արդյունավետ լուծման, առնվազն հսակեցման ուղու վրա:

Մենք իրավունք գտնում ենք մոռանալու, որ 100 տարի առաջ Թուրքի փորձեց մեզ ոչնչացնել ազգովի՝ Արեւմտյան թե՛ Արեւելյան Հայաստանում ու Կիլիկիայում: Բայց դա նրան չհաջողվեց: Մարդկային, նյութական ու ոգեկան ահռելի կորուստներով հանդերձ մենք մնացինք, գոյատևեցինք եւ անհաջող դարձան երրորդ անգամ բարոնակում ենք մեր դեմքերից գոյությունը մեր մեծ հայրենիքի մի փոքր մասում: Մենք վերադարձվում ենք մեր մեծ ժողովուրդը ենք, եւ մեր մեջ կա անկասելի կենսունակություն՝ հավաքելու, մեկտեղելու, միավորելու տարբերակներ ուժերը եւ հզորացնելու մեր դեմքերում: Դրանով ենք դիմագրավելու բոլոր արտաքին թե՛ ներքին մարտահրավերները: Հայրենասեր, ժողովրդասեր իշխանություն, եւ իշխանությանը վստահող ժողովուրդ, ազգ: Կազմակերպված դեմքեր ու ժողովուրդ՝ սա՛ է լինելու մեր դասախանը մեր բոլոր թեմաներից: Դա՛ է լինելու մեր դասախանը մեր բոլոր բարեկամներին: Կարող են մեզ չսիրել, բայց մե՛ք է հարգեն: Լինենք արժանի հարգանքի:

Թող բոլորիս համար բարի լինի 2015 տարին:

ՎԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԹՅԱՆ

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱԼ

Ծանր է մտաբերել թափառել անցած տարիների մեջ՝ հասկանալով, որ մեր խնդիրները սասնամյակով չենք լուծել, ու ոչ միայն չենք լուծել, այլև նորերն ենք ձեռք բերել: Վերջին սասնամյակի տարիները հետադարձ մեկ առ մեկ փրկելով՝ նորից վերադարձվեցին, որ ժողովրդով դուրս ինչ չենք փոխվել՝ նույն իդեալիսն ու անցյալի սխալներից դաս չհաղողներն ենք մնացել, չենք փոխվել մեր ֆաղափական եւ սննդամթերքի դերակատարները, որոնք մեր փոխադրվածներով միայն հասարակության կյանքի բարձր մասում են ստեղծել, չի ավելացել լայն հանրության վստահությունը սեփական իշխանությունների հանդեպ, եթե չասենք, որ այն ավելի ու ավելի է նվազել՝ իջնելով մինչև հորիզոնական կորի: Ու հասկանալով, որ սխալ է անցած սասնամյակի ուղիվազի ներկայացնելը՝ մարդկանց նորից չսասնելով սասնամյակի մեծուցների ու հուսախաբությունների միջով, չավելացնելու համար անցյալից փոխանցված հոռետեսության չափաբաժինը, ֆանի որ նոր տարվա ժամին ավելի շատ ուժերի ներհուսի լիցք է դեմք մարդուն, նոր տարվա անելիքի հանդեպ՝ հավաստի արտադրանք, ու ոչ թե անցյալի անհաջողությունների հիշեցում: Մեկ տղով միայն բնորոշում անցած տարին:

Հիասթափությունների ու հույսի տարի

Մասնավոր՝ լրագրային հրատարակումների մեջ դեգերումներից հետո, չորսնալով բազմաթիվ մանր-մունր հաջողությունները. ընդհանուր անվամբ այն կարելի է կոչել հիասթափությունների ու հույսի, դեմքության ամրացման առումով ակտիվացման սասնամյակ, ֆանի այդ սասն տարուն հայրենիքը չկարողացանք դարձնել հայրենի հավաստի ամրոց, արդարության օազիս բոլոր հայրենի համար, չկարողացանք հասարակ հայի վստահությունները:

հող հայացման ուղղել դեմքի իր իշխանությունը՝ վերջինիս ներկայացուցիչների գործելակերպի դասառնով: Չկարողացանք ազատագրվել մենաբնույթից մեզ սննդամթերքից, որի «դեմքերը» ցմրուր վայելեցինք ողջ ժողովրդով սասնամյակի բավիղներում, ընդհուպ վերջին գնային խաղեր, երբ մի ֆանի հողի, ուրիշ շատ անգամների դեմք, սասնելով գները՝ մեր գրողների հաճախ գերա-հույսներ ստացան:

ՎԱՍՏԱՆՈՍ

Վաչե Գաբրիելյան. «Պետերի եւ փոխարժեքի տեսակետից ունենք կայուն իրավիճակ»

ՀՀ մախազահի հանձնարարությամբ ստեղծված ֆինանսական շուկայի իրավիճակի ուսումնասիրման խմբի ղեկավար, փոխվարչապետ Վաչե Գաբրիելյանը կառավարության երեկվա միտումնաբեր սկսելուց առաջ ներկայացրեց խմբի ուսումնասիրությունների արդյունքները: Նա մասնավորապես նշեց, որ փոխարժեքը կայունացել է, այս դեպքում փոխանակման կետերում փոխարժեքի գնման եւ վաճառքի տարբերությունը կազմում է 3-5 դրամ, որը փոխարժեքի կետերում ընդհանրապես եղած դասական ստանդարտ չափի մեջ է: Դեկտեմբերի 16-17-ին փակված օրը 94 խանութներն այժմ գործում են:

«Մենք մաքուր ստացել ենք սննդամթերքի մրցակցության դասառնության դեմքերից հանձնաժողովից ամենօրյա դիտարկում, որը կատարվում էր մի քանի խոչընդոտներով: Ամսի 17-ին եղած դեպքից զգալիորեն նվազել են եւ կրկին ունեն կայունացման միտում: Ինչպես մաքուր կայունացման միտում կար գազի լցակայանների եւ այլ ոլորտներում», ասաց փոխվարչապետը: Նա միաժամանակ տեղեկացրեց, որ Կենտրոնական բանկը կներկայացնի հայեցակարգ՝ փոխանակման կետերի կարգավորումների վերաբերյալ, որոնցով սասնամունները հնարավորինս դառնան փոքր, ինչպես մաքուր սննդամթերքի մրցակցության դասառնության հանձնաժողովը կներկայացնի հնարավոր անելիքները գերիշխող

դիր ունեցող սուբյեկտների դասառնություն, թե ինչպիսին է լինելու նրանց վերաբերմունքը: «Այժմ կարող են ուղղակի փաստել, որ թե գների, թե փոխարժեքի տեսակետից ունեն կայուն իրավիճակ եւ մասնավորապես փոխարժեքի շուկայում սասնամրցակցությունը, որը վերաբերում է գնման եւ վաճառքի գների տարբերությանը, սասնադարձի մեջ է, որ միտե եղել է, երբ որ շուկան եղել է կայուն», եզրափակեց Վաչե Գաբրիելյանը:

Ավաճառի վարչապետ Հովիկ Աբրահամյանն ավելացրեց, որ աշխատանքային խումբը մեք է ունենա երկու ծրագիր՝ կարճաժամկետ ու երկարաժամկետ եւ դարձրաբար հանրությանը ներկայացնի առկա գործընթացները:

Պետական միջոցներով կառուցվող օբյեկտներում կկիրառվեն էներգախնայող միջոցներ

Պետական միջոցների հաճախ կառուցվող օբյեկտներում կառավարության երեկվա որոշմամբ կկիրառվեն էներգախնայողության եւ էներգաարդյունավետության բարձրացման ուղղված միջոցառումներ: Ինչպես նշեց հարցը ներկայացնող ֆաղափառության մախարար Նարեկ Սարգսյանը, կառավարության այս որոշմամբ ակնկալվում է դեմքերի միջոցների հաճախ կառուցվող, վերակառուցվող եւ հիմնական նորոգվող կրթության, մշակույթի, մարզական, առողջապահական, վարչական եւ հասարակական նշանակության այլ օբյեկտներում էականորեն նվազեցնել օգտագործվող վառելիքի մեծուցների տեսուրների սղառման ծավալները, կրճատել շահագործման ծախսը:

Ա. Մ.

Թուրքիան է վճռելու էջ 8

90-ամյա երվանդ Մանարյանը՝ ութ դրվագով էջ Բ

Հայ աստղագետը Կեպլեր տիեզերական աստղադիտակի նոր հայտնագործությունների թիվի կազմում էջ 9

Օրերս ռուսաստանյան լրատվական մի քանի կայքեր հրադարձել են ՌԴ Ռազմական գիտությունների ակադեմիայի Կարավային Կովկասի երկրների գծով առաջատար փորձագետ Կիլյսոր Ռուդենկոյի «Եվրասիական սնտեսական միություն. ո՞վ է այստեղ Ռուսաստանի հետ» վերնագրով հոդվածը, որի զգալի մասը նվիրված է Հայաստանին, եւ, մասնավորապես, նախագահ Սերժ Սարգսյանի վարած արտաքին քաղաքականությանը:

Ստույգ մեկայայցում ենք հոդվածի առավել ուշագրավ հատվածները:

«...Այսօրվա իրողությունն այնպիսին է, որ Ռուսաստանը, զսնվելով իր դասնական ընտրության խաչներով, լուրջ որոշումներ է կայացնում: Դրա հետ մեկտեղ, չնայած որոշ առկա թերություններին, Ռուսաստանի համայնի կյանքում կա հասարակության եւ իշխանությունների միջև բաց եւ ուղիղ երկխոսության հնարավորություն: Սաչելի է դարձել բաց քաղաքական բանավեճերի ձեւաչափը... Դարձ է նեղվել այն, որ ռուսական հասարակության իր եւ իշխանությունների առջև 19-րդ դարասկզբին դրված «ՌՎ է մեղավոր» եւ «Ի՞նչ անել» ավանդական հարցերին մեր օրերում ավելացել է «ՅՊ երթաս» հարցը:

Ռուսաստանի հասարակությունը եւ իշխանությունները, հետաձգելով «ՌՎ է մեղավորը», դասախանգեցին «Ի՞նչ անել» եւ «ՅՊ երթաս» հարցերին: Ռուսաստանը գնում է դեպի Ասիա, որտեղից ԵՐԲԵԶ չի էլ գնացել: Նա ձեւավորում է Եվրասիական սնտեսական միությունը եւ այդտեղ է հրավիրում իր հարեւաններին Եվրոպայից եւ Ասիայից:

...Ռուսաստանյան հասարակության մեջ նորանոր հարցեր են ծագում եւ դրանց շարժում լիովին բնական է «ՌՎ հետ երթաս» հարցը, որի վրա կուզենային կանգ առնել:

Եվ Ղազախստանը, եւ Բելառուսը բարունակում են իրենց դարավոր եւ օրգանական միասնականացումը Ռուսաստանի հետ,

«Եվրասիական սնտեսական միություն. ո՞վ է այստեղ Ռուսաստանի հետ միասին»

գրագետ եւ արդյունավետ համարված գոյություն ունեցող իրողության հետ:

Այդ երկրների ժողովուրդները ողջունել են իրենց ղեկավարների կողմից ընդունված որոշումները սնտեսական ինտեգրման վերաբերյալ, որը, չնայած առայժմ գոյություն ունեցող սեփական կանխադրյալ աննշան խնդիրներին եւ անբարյացակամ, սակայն անգործեցող զործնական հնարավորությունները, դառնալով ինքնիշխանությունը եւ բարունակել իրենց անկախ զարգացումը:

ԵՏՄ առաջան, իհարկե, կախված է իրենցից՝ անդամ-երկրներից, իրենց ղեկավարներից եւ ժողովուրդներից: Այստեղ, անկասկած, վճռորոշ հանգամանք է ժողովրդի եւ իշխանությունների միասնականությունը, իրենց համախմբումը ընդհանուր գաղափարի շուրջ, որի հիմքում ընկած է հայրենասիրությունը, նրա արտաքին քաղաքականությանը, վճռականությունը եւ ուժը:

Այս առումով առանձին խոսքերի եւ մանրամասն գնահատականների են արժանի ԵՏՄ չորրորդ անդամը՝ Հայաստանն ու երկրի նախագահ Սերժ Սարգսյանը:

Թե՛ իշխանությունները եւ թե՛ ժողովուրդը եւս մեկ անգամ արդարացիորեն, որ իրենք միասնական են մնում այսօրվա իրողու-

թյունների ընկալման եւ հետագա զարգացման ուղիների ընտրության հարցում:

Այստեղ ինչպե՞ս չի լինի այն նշանավոր փաստը, որ Հայաստանի բախմասի հավաքականը, որը հովանավորվում է նախագահ Սարգսյանի կողմից, աշխարհում ուժեղագույններից է, եւ ինչպե՞ս չի լինի այս հանգամանքը այստեղ կոչված «Մեծ բախմասային խաղաղաստանի» հակառակական ստեղծության հեղինակներին, ջատկովներին եւ սարածողներին:

Երկրի արտաքին քաղաքականության վերաբերյալ առկա հզոր ներքին համաձայնության նշանակությունը, որը բազմիցս առարկայորեն վերահաստատվել է, մանավանդ՝ ԵՏՄ-ին անդամակցելու հարցում, չի կարելի թերագնահատել:

Առանձնահատուկ դեր է նշել այն փաստը, որ հայ ժողովրդի երկու երրորդը աղյուս է Հայաստանից դուրս, բոլոր մայրցամաքներում, այդ թվում եւ այն երկրներում, որտեղ աղյուս են վերը նշված «բախմասային ստեղծության» հեղինակները: Նրանք, ովքեր գիտեն հայկական Սփյուռքի նվիրվածությունը իրենց Հայրենիքի բախմասին եւ Հայաստանի համար բախմասնորոշող ընդունման հարցում դրա ազդեցության աստիճանը, հասկալի են արտաքին քաղաքականության ոլորտում, հասկանում են,

որ Հայաստանի՝ ԵՏՄ-ին միանալու կոնսենսուսը ձեւավորվել է աշխարհասփյուռ հայության մասնակցությամբ: Զանգվածային (միջմայրցամաքային) ողջամտության, Սփյուռքի կողմից Հայաստանի ղեկավարության, նախագահի նկատմամբ հանգամանքների բերումով աշխարհով մեկ սփռված, սակայն միասնական ժողովրդի վստահության օրինակ:

Հավասարակշռվածությունը նախագահ Սարգսյանի ողջ քաղաքական գործունեության մեջ հասնում էր այն համեմատում եւ այլ երկրների նախագահների գործունեության եւ, համադասարանաբար, անձամբ իրենց կողմից իրենց երկրներում ձեռք բերված արդյունքների հետ:

Գտնվելով շատ ավելի բարդ սկզբնական եւ ընթացիկ դրամաներում, քան որեւէ այլ նախագահ, կանգնած լինելով դեռ սոսիալական երկարաժամկետ արտաքին քաղաքական զարգացման վեկտորի ընտրության առջև, նախագահ Սարգսյանը ցուցաբերեց խելամուտություն, ճկունություն եւ ժողովրդային բնույթով բնորոշ իսկական ազգային առաջնորդին: Նա հերթական անգամ ցույց տվեց իր կարողությունը հանգիստ գործողություններով, հավասարակշռված կեցվածքով, իր խոսքերով եւ գործերով իր երկրի առջև կանգնած նպատակների հասնելու համար:

Նախագահ Սերժ Սարգսյանը երկրի ղեկավարության մեջ զսնվում է արդեն բառերով դարձած ՍՄԿՄ փլուզումից անմիջապես հետո, դրա սարածում նորանկախ դեմոկրատիայի գոյացման եւ, հետագայում, դրանց միավորումների ձեւավորման առաջին իսկ օրերից: Անցնելով դասերից, բոլոր բարդությունները դեռ ժողովրդի ստեղծման, դրա դաստիարակման եւ զարգացման ճանապարհին, նա, որտեղ իսկական դեմոկրատիայի գործիչ, մեծապես, մանավանդ՝ վերջին ոչ-հեռու արիւնքներին, իր ժողովրդի համար աղաչակցել է բարագույն դասական խնդիրների

լավագույն լուծումները:

Նախագահ Սարգսյանը չի ընդունել քաղաքականապես խաբուսիկ եւ դեկորատիվ, ըստ էության, գայթակղությունները, «փաթեթավորված» միջազգային երեւում հնչեցվող ինչ-ինչ ամրագրող կոչերի, «խոստումնալից» հրավերների եւ անթափույց նախագուշակումների մեջ: Քիչ թվով լիդերներ ունեն այդպիսի երկար փորձ անթափույց համակարգային ձեռնարկ դիմակայելու առումով, ավելի քիչ են այսօրվա ղեկավարներից նրանք, ովքեր կարող են ներկայացնել այսպիսի արդյունավետ դեմքեր, որի բնույթով դաստիարակվել եւ աճել է Սարգսյանի ղեկավարած երկրի, նաեւ՝ անձամբ իր միջազգային հեղինակությունը:

Նախագահ Սարգսյանի աշխատանքը, հասկալի է, ԵՏՄ ձեւավորման հետ կապված իրադարձությունների, մի քանի այլ երկրներում ներկայիս եւ նախկին առաջնորդների վարի ու գործերի լույսի ներքո, ստանում է հասնել կարեւորություն, որը դաստիարակում է առանձին համեմատական վերլուծություն:

Մի բան է անվիճարկելի. ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանի ողջ քաղաքական գործունեությունը անբեկորեմ ուղղված է երկրի եւ ժողովրդի բարօրությանը: Այն ողջունվում է Հայաստանի ժողովրդի եւ հայկական Սփյուռքի կողմից, այն ողջունելի է ողջ միջազգային քաղաքական վերնախավի, հասկալի է ՀՀ դասակարգի երկրների ղեկավարների կողմից:

Հայաստանի քաղաքականությունը, նախագահ Սերժ Սարգսյանի գործունեությունը հասկանալի են բոլոր ազգերի համար, առաջին հերթին՝ ռուսաստանցիներին, ովքեր բարեկամաբար են սրածաղկավոր Հայաստանի, դրա ժողովրդի ու ղեկավարի նկատմամբ եւ ցանկանում են նրանց հաջողություններ մեր համատեղ դժվարին ճանապարհին»:

Պատասխանեց ԳՈՒԲԳԵՆ ԽԱՆՄԱՆԵԱՆԸ

ՍՈՒՐԵՆ Թ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Տարեմուտի նախօրյակին ընդունված է ամփոփել, գնահատել ու բոլոր առումներով արժեւորել անցած տարին: Մարդկանց մեծ մասը դա անում է լուռ, ինչի իր մեջ: Մի մասն էլ բարձրաձայնում է, հասկալի է ձեռքբերումներն ու արձանագրում հաջողությունները: Տարին ընդհանուր առմամբ այնքան էլ վաղ չէր, եթե հազիվ չառնենք վերջին օրերի դրամադուրազային կյանքի սասանումները, առաջ միջի արձանագրեմք, որ ամեն ինչ ընթանում է նախանշված սցենարով: Չնայած զենքի անեղություններն անկասկածաբար են, մարդկանց եկամուտները՝ նվազում, սակայն առանձնապես մեծ դժգոհություններ չկան: Մարդիկ արդեն հարմարվել են այդ ամենին եւ եթե կարող եւ հանկարծակի չեն լինում անկունները, լուռ դիմանում են, հարմարվում: Ովքեր էլ ներկայում են, ոչ մի խնդիր չկա. հայրենի իշխանությունների սիրահոծար թողսվությամբ եւ մեր անհազ սիրուց առաջնորդ հզորների բարի կամեցողությամբ մեզ համար բաց են բոլոր դռները՝ երբ, որ երկիր եւ ուրիշ ժամանակով ուզում են՝ գնա: Միակ հարցը, թերեւ, կարգավիճակի խնդիրն է, այն էլ զնալով հանգիստ կարգավորվում

Ամփոփենք անցնող տարին

ե: Ուզում եւս մեկ, հինգ կամ տասնամյակ եւս ընդմիջ: Եթե անհրաժեշտ է՝ միասնապես քաղաքական կարգավիճակով...:

Աշխարհում երկրներ կան, որտեղ ավելի շատ են հայեր աղյուս, քան Հայաստանում: Օրինակ՝ Ռուսաստանի Դաշնություն, ԱՄՆ: Իսկ ավելի կոնկրետ՝ այսօր Հայաստանի Հանրապետությունում է բնակվում յուրաքանչյուր չորրորդ կամ հիզերորդ հայը: Կարծում եմ սա նորմալ չէ: Իհարկե նորմալ է, իսկ մնացյալը հնացած մոտեցումներ են: Այսօր մայրենի չի սիրալուսում աշխարհասփյուռ հայության կեցից ավելին: Խնդիր չկա, բայց չէ որ նրանց մեծ մասը ռուսներն են անգլերեն գիտի եւ ավելի բարձր կրթություն է՝ մոլորակի որ անկյունում էլ զսնվի՝ չի ներկայ: Ել չեն ասում կրթության, լավ մասնագետ դասնալու, կարերիս անելու, բարձր աստիճանում եւ այլ հարցերի մասին: Ով չգիտի, որ հենց ՀՀ-ում ավելի բարեամբ բնակվողներն են արժանանում ու դաստիարակվում սանդղակով վերելակային ֆայլերով են առաջ գնում «դրսում» (կապ չունի որ երկրի որ կրթական հաստատություն) ավարտած երիտասարդները:

Շուրջ երկու դար առաջ, երբ երկար մաքրումներից հետո վերջապես հանգեցին ձեռնարկ եզրույթին՝ դաստիարակությանն ու

հասունացման խնդիրն: Զգալի տեղաշարժեր իհարկե կլինեն, սակայն հարկավոր է իրատես լինել եւ ավելի համախմբված ու միասնական լուծումներ գտնելու: Կիսում են բոլոր այն տեսակետները, որ ազգովին միջի համախմբվեմք եւ բարունակեմք արդարության հասնելու համար դաստիարակ, սակայն ավելի սառը, սթափ զնահատեմք յուրաքանչյուր ֆայլ, չնորոշում, որ այլեւս սխալվելու հնարավորություն չունենք:

Ուզում են նեղ, որ տարին հոբելյանական է մի քանի առումներով: Առաջին հերթին հայ քաղաքական կյանքի դաստիարակության կրթական ծնունդ առավ հայ անդամիկ եւ միակ երկրածին Արմենական կուսակցությունը: Զարգացման կազմակերպություն, ով բարձրաձայնեց թուրքական այլեւս անսանելի դարձած բռնաճնջության ազգային, կրթական, իրավական, սնտեսական վարչադատությունների, հայության ազատ ու մարդավայել ղայմաններում աղյուսում անհրաժեշտության մասին:

Հայ քաղաքական մամուլի առաջնել «Արմենիա» թերթը նույնպես զգալի տարածում կորանա 130 տարեկան: Սփյուռքահայ մեկ այլ դաստիարակ էլ՝ Եգիպտոսում

գայտուր հրատարակվող «Արեւը» կորանա 100 տարեկան:

Տարին հոբելյանական է նաեւ այն առումով, որ լուռում է Հայրենական Մեծ դաստիարակում ՍՄԿՄ ժողովուրդների բարձր հերոսաբար կռված, հայրենի տունն ու դաստիարակ քաղաքական հայ զինվորի հաղթանակի 70-ամյակը: Անհրաժեշտ է օգտագործել այս հոբելյանները եւ մասալ սերնդին դաստիարակել ձեռնարկային հայրենասիրությամբ, նրա նյութադաստիարակ, սերիալառարիսային հարթությունից տեղափոխել հոգեւոր, հայրենասիրական կառուցման ոլորտ:

Հոբելյաններն իսկապես շատ են զգալի տարածում: Ձեռնարկ մնալով դրանց թվարկումից՝ ուզում են հավասար, որ դրանք ոչ միայն ըստ արժանավայել կզնահատեմք ու անդրադարձներ կունենան, այլեւ կմոտախեն ավելի հարգալից վերաբերվել անցյալին, դասեր փողել եւ ավելի վստահ, համարձակ, ինքնուրույն ու գիտակից ֆայլերով առաջ բարձրել: Հանգուցված են՝ առաջան մերն է լինելու:

Շնորհավորում են բոլորիս Ամառը եւ մարտն խաղաղություն, նոր նվաճումներ, ստեղծագործական ձայնարկ, երանքներ վերադարձ, արդարության հաղթանակ:

➔ **1** Չկարողացանք ամեն հայի միավոր համարել՝ երկրի կրկնաձևով քանակաբանությունը դիտարկելու մեջ հարուստներին ու հարուստներից կազմված մեր իշխանությանը թույլ չսարանկյալու ու արդարև մարդկանց ունենալու շնորհիվ մեր կրկնաձևով, սեփական անհատական հարստությունների կողմից, թույլ չսարկոկորդիոսի միս ուսել, երբ Ամանորի շնորհիվ հիսուն դրամ ուզող մտադր մարդիկ կան փողոցում:

Բայց ե՛լ բոլոր ժողովուրդի դժգոհությունների ու մտադրությունների ընդմեջեն մաքուր ու արխայություն կարելի է արձանագրել, որ դեմոկրատիայի անազորույն շարժումների կողմից սասանայակի ծակուծուկներից մի քանիստ էր սալիս ու լուսնուն էր հույսը՝ մեր

թե այնպես՝ մեր խնդիրների մեծ մասը, որ ստացել էինք դեռ մախորդ սարվանից, այս սարի էլ անօգուտ շնորհակալությամբ ու չլուծած՝ փոխանցում ենք հաջորդ սարուն: Բոլոր առումներով՝ ֆաղափական, սնտեսական, սոցիալական, արժեքական, սոցիալական, միայն թե մի նոր ու անորոշ բացվածի մեջ, որը կրում է Եվրասիական սնտեսական միություն անունը: Անցած սարին խորհրդանշող ձև ու սլացավ՝ անարդյունավետ փաստերեն, արագ շարժվել չիմացողին ի՞նչ կանի սլացքը, իսկ թե ի՞նչ է բերելու չարածի կասկներ սիրող ու համառությունը հայսնի այժը՝ դեռ դարձ չէ:

Տարին սկսվեց նոր վարչապետով, սահմանադրական բարեփոխումներ նախաձեռնելու խոստումով եւ հայեցակարգով՝ թե բերել նախագահի

ավելի քան հասկանալի են դարձնում այս սարին բարով-խեղով, մի կերպ-անցնում ուղարկելու ծառուկյանական ողջ ջանքը՝ Նոր սարվա համար ամբողջը մեկ անգամ եւս կրկնելու նոր շնորհի հավաքագրելու մտադրությամբ: Հենց միայն Գագիկ Ծառուկյանի խիստ անհասկանալի վերջին հայտարարությունն այդ էր սաուն: Ծառուկյանը 2015-ի հունվարի 20-ին լայն ֆաղափական ֆորմատով համաժողով հրավիրելով եւ դա իր անձնական նախաձեռնությունն անվանելով, այդպիսի նախաձեռնության իրականացման համար այլ ֆաղափական ուժերի հետ չխորհրդակցելով, փաստերեն ֆաղափական նախաձեռնությունը վերցնում է ողջ սարվա համար, մյուսների համար նման նախաձեռնությունների իրացումը դժվարացնելով. եթե մարդիկ

նավարման մի խումբը փորձեն փոխարինել օլիգարխիական մի այլ խմբով, առանց համակարգին դուրս ինչ կոնցելու, հայկական զարգացող աշխարհ ունենալու երազանքի առումով սա ջրաղբայն է, որն իր մեջ կլանում է սաղանդավոր հայ մարդկանց նոր զարգացման եւ առաջընթացի ծրագրի կյանքի հոգեւոր ու նյութական շնորհները, զարգացման եւ առաջընթացի ծրագրի կյանքի հոգեւոր ու նյութական շնորհները, զարգացման եւ առաջընթացի ծրագրի կյանքի հոգեւոր ու նյութական շնորհները, զարգացման եւ առաջընթացի ծրագրի կյանքի հոգեւոր ու նյութական շնորհները:

ԵՏՄ-ի մասով: Փաստերեն Հայաստանի անդամակցության համար անհրաժեշտ բոլոր վավերացումներն արդեն կատարվել են, իսկ դեկտեմբերի 23-ին Մոսկվայում կայացած Եվրասիական սնտեսական

դառնում որոշ ժամանակ անց: Չուզալիս՝ Եվրոմիության հետ Հայաստանը բանակցություններ է սկսում՝ հնարավորությունների այն դաստիարակի շնորհիվ համաձայնագիր կնքելու, որը թույլ կտա ԵՏՄ անդամակցությունը: Սա խրախուսելի է՝ բոլոր ձվերը նույն զանբյուրում չունենալու համար: Իսկ թե Եվրոմիայի հետ հարաբերությունները դրոյեկսվելու են ԵՏՄ-Հայաստան կառուցելու հետքով, թե՛ ընդհակառակը, լրացուցիչ հնարավորությունների դաստիարակ են դառնալու, սա դեռ անհայտ է եւ կերտա բանակցությունների ընթացից: ԱՄՆ-ի դատախազը՝ Հայաստանի ԵՏՄ-ին անդամակցելու եւ Ռուսաստանին ինտեգրվելու որոշումները նույնպես չուշացավ, վիզայի ազատականացման շնորհով: Վերջինը, կարելի է ասել, շատ հայաստանցիների

Տիպաբանությունների ու հույսի սարի

կյանքն ավելի լավը, մեր հայրենիքը շատերի համար հարմարավետ դարձնելու: Մերքընդմերթ դուրս էր ստորում լավատեսությունը մի ժողովրդի, որը միշտ իր հունորով ու դարձ արտով, այնուամենայնիվ, կարողանում է հաղթահարել բոլորին ու ամեն ինչ եւ չկորցնել հույսը: Դրա համար միայն կարելի է հարգել հայրենի՝ նրանք երբեք հույսը չեն կորցնում աղաքայի համդեմով՝ «Լավ կլինի»: ասում են: Ու եւ ժողովրդի եւ իշխանությունը, եւ ընդունությունը (եթե այդպիսին գոյություն ունի) դեռ է շնորհակալ լինեն նրան, որ չնայած աղաքանորի կառավարմանն ու որդես ընդդիմություն էլ բազմիցս սրված շանսի աղաքանորի իրագործմանը, չնայած անեղ արդարացմանն ու չինովնիկի ձեռքին խաղալի լինելուն՝ դեռ ունի հույսը կարգին երկիր ունենալու եւ կարգին իշխանությունը: Աշխարհում գոյատևում, իրենց ձեռագիրն են կերտում եւ իրենց դեմքն են դառնում միայն հույսը չկորցրած ժողովուրդները: Եւ ուրեմն ավելի լավ է խոսել ոչ թե ողջ անազորույն սասանայակի մասին, ինչպես նախադեպ մտադրվել էինք, այլ շատից մեկի՝ այս սարվա մասին, որ նման է հարիս էր անցած ինքնին՝ զարմանքի ասիճան: Նման էր ժողովրդի ցատունի ու բողոքի մեջ՝ միշտ մախորդախական-չիրագործվող դառնալիցներով, ֆաղափական դասի՝ խաբսալու արվեստի մեջ հմտությամբ ազերագանցելիության, բոլոր վիճակներից դուրս գալու հայի հնարամտության ու հայի վերջին խելի առումով, եւ, այնուամենայնիվ, սարքեր, ֆանի որ մեր նավը կտրուկ փոխեց երթուղին՝ հեռու եւ հայսնի եվրոպաների փոխարեն գնաց դեմի մոտիկ եւ անհայտ Եվրասիական միություն:

Այս սարին բոլոր առումներով կարելի է համարել խաբսալու կամ ժողովրդի լեզվով ասած՝ գլուխ դառնելու սարի: Այսպես,

ինստիտուցիոնալ յոթ սարով դարձնենք, նրան ընտրի Ազգային ժողովը, վարչապետի լիազորությունները շատացնենք, խորհրդարանն էլ երեւի թե հարյուր տկոս համաձայնական դարձնենք՝ միգրացիայի բոլորից հետո լավ աղբյուր, հը՞: Բայց ֆանի որ այդ փոփոխությունների մասին խոսելը Հայաստանի նախագահը թողեց նոր սարուն, ոչ իշխանական ֆաղափական ուժերն էլ անընդհատ ինչ-որ սերիալային հանրահավաքներով էին ժամանակ ձգում, դարձ էր դառնում, որ սահմանադրական փոփոխություններն այլ նախագահի ու այլ վարչապետի են վերաբերելու: Ընդ որում դեռ դարձ էլ չէ՝ դրանց հիմնական կետերն ինչ ասիճանի ընդունելի են ոչ իշխանական դառն կառավարող հիմնական ուժի ու նրա ղեկավարի համար, եթե նկատ առնենք եւ վարչապետի, եւ նախագահի աթոռներին իրապետելու այդ ուժի հավակնությունները: Գումարած այն, որ ԵՏՄ մտնելուց հետո արդեն շատ բան կորուցի ռուսական բեւեռը, այնպես որ՝ եւ ֆաղափական ուժերի, եւ անհասներ՝ Մոսկվային դուր գալու ձգտումները, որքան էլ ցավալի դեռություն ու հայրենիք ունենալու շնակետից, սովորական օրակարգ են դառնում:

Այդպիսով՝ սարեմուտի դիտակետից ավելի քան վերծանելի է դառնում այն անհասկանալի գործելակերպը (անհասկանալի՝ լայն հանրության համար, բայց ոչ մեր), որ որդեգրել էին ոչ իշխանականներն իրենց ակամա թե կամա ղեկավար ուժի ԲՀԿ-ի հետ՝ դանդաղորեն գնալ դեմի բնականոն իշխանափոխություն, բայց նախ՝ ԵՏՄ-ի հետ կառավարող հասկություններից հետո, ֆանի որ միգրացիոն հենց այս կառույցն ունի իր հոմանիքներին՝ մեր իշխանության եւ ընդդիմության մեջ (իմ սերնդի կյանքն, այսպիսով, իզուր անցավ): Իսկ սարեվերջյան հայտարարություններն ու հարցազրույցներն

ենսնեն, որ գործընթացները նրա ձեռքում են, հայ հասարակությունն հենց այդպիսին է՝ գլխովին մեջվում է ջուրն առանց համանման վիճակները ու դրանց դասերը հիշելու, աղաք հազիվ թե այդ կարգի այլ նախաձեռնություններ այլևս արձագանքի արժանանան՝ հետեւաններով հանդերձ: Միայն թե այդ նախաձեռնությունը ողջ սարին կարող է կրկին գործողությունների տղթա աղաքանովել՝ միջին մյուս ընտրություններ, թե՛, այնուամենայնիվ, եւ նախագահ Սարգսյանը, եւ Գագիկ Ծառուկյանն մեզնից չկախված կամ մասամբ կախված գործընթացներից են տեղյակ, երբ առաջինը սահմանադրական փոփոխությունների, այսինքն՝ Հայաստանի մոտակա կամ հեռագա իշխանական սիլուետի մասին որոշումը թողնում է փերվար-մարտին, իսկ Ծառուկյանը ֆաղափական դառն ոչ իշխանական հասկանալի իրենցով է ամուն հունվարի 20-ից սկսած: Թե ինչով կողմնակցության այս նախաձեռնությանը ՀՀԿ ղեկավար-երկրի նախագահը, դեռ առաջիկայում կերտա, բայց որ սովորաբար գործընթացները կանխելու սովորություն ունեցող Սերժ Սարգսյանն ինչ-որ բանով դատասխանելու է, անկասկած է: Հետաքրքիր է նաեւ Սարգսյան-Քոչարյան՝ մեկամսյա վաղեմության հանդիման մասին լուրը, որը մասնավոր է հայսնվել հիմա, որի ժամանակ իբր ֆնարկվել են 2018-ի նախագահական ընտրությունների թեկնածուների խնդիրը: Եթե Ծառուկյանը սարեվերջում է իր այս կամ այն որոշման մեջ այս առումով, աղաք այս լուրն, իրոք, հետաքրքիր է: Այնպես որ՝ ֆաղափական հանգուցալուծումներ այս սարի չեղան, ուղղակի ԲՀԿ-ն գրավեց ընդդիմադիր դառնը՝ իրեն ոչ իշխանական անվանելով, իսկ հանգուցալուծումները մնացին նոր եկող սարուն: Ասեմք, որ ինչ էլ տեղի ունենա, ինչպես էլ օլիգարխիական կա-

միության զագաթաժողովում արդեն Հայաստանին կարելի էր ԵՏՄ լիակատար անդամ համարել: Չմայած՝ այդ հավաքին ներկա Բելառուսի եւ Ղազախստանի նախագահների ելույթների կոնսուլումն ու բովանդակությունը հուշում էին՝ դրոյեկսներն ավելի շատ են, քան թվում էր առաջին հայացքից, ամեն ինչ այնքան էլ հեփաթային չէ, որքան որ նկարագրում էին մեր լոբբիստները, ու ամեն ինչ ավելի է նմանվում նրան, երբ օսար տուն ես հարս գնում, եւ իսկական դրոյեկսները տեսանելի են

արտով է, ֆանի որ սարին 180 օր ԱՄՆ-ում գտնվելը սարվա մեջ այդքան ժամանակ համեմատաբար բարձր վասակով ԱՄՆ-ում աշխատելու հնարավորություն է մաքուր, չնայած այդ հնարավորությունը բոլոր շնորհներին չի տրվում: Կենսացներն, ինչպես ասում են, ֆաղաքանում են:

Աղաք այսպես, մեր երկրի համար մի փուլ ավարտելով եւ ուրիշ մի փուլի դուրս բացելով՝ մտնում ենք 2015: Միգրացիոն հունվարի 13-ին արթնանալով բոլորովին ուրիշ վիճակի զագաղությունը:

Աշխատանքային կենսաթոշակի եւ նպաստների չափերը կբարձրանան

2015թ. հունվարի 1-ից սարանջատվելու են աշխատանքային, գինվորական, ինչպես նաեւ «Պետական դառնու զբաղեցրած անձանց սոցիալական երաշխիքների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կենսաթոշակների չափերը հաշվարկելու համար հիմք ընդունվող հիմնական կենսաթոշակների չափերը: Կառավարության կողմից երկրի հավանության արժանացած այս նախագծով աշխատանքային կենսաթոշակի չափը սահմանվելու է 16 հազար դրամ, աշխատանքային ստաժի մեկ սարվա արժեքը առաջին տարի սարվա համար՝ 800 դրամ, տարի սարին գերազանցող յուրաքանչյուր սարվա համար՝ 500 դրամ:

2015թ. հունվարի 1-ից հուլիսի 1-ը գինվորական կենսաթոշակի չափը հաշվարկելու համար հիմնական կենսաթոշակի չափը սահմանվելու է 14 հազար դրամ, իսկ հուլիսի 1-ից՝ 16 հազար դրամ: Արդյունքում աշխատանքային կենսաթոշակի միջին չափը 2014թ. շուրջ 36 հազար դրամի փոխարեն 2015թ. կկազմի մոտ 41 հազար դրամ:

Կառավարության այլ որոշումներով սահմանվեցին ծերության, հաշվարկային եւ կերակրողին կորցնելու դեմքում՝ հաշվարկային երեխա ճանաչված անձի նպաստների չափերը: Մասնավորապես՝ ծերության նպաստ՝ 14 հազարի փոխարեն 16 հազար դրամ, առաջին խմբի հաշվարկային եւ հաշվարկային երեխա ճանաչված անձի համար՝ 19 հազար 600 դրամի փոխարեն՝ 21 հազար 500 դրամ, երկրորդ խմբի հաշվարկային համար՝ 16 հազար 800 դրամի փոխարեն՝ 19 հազար դրամ, երրորդ խմբի հաշվարկային համար 14 հազար դրամի փոխարեն 16 հազար դրամ: Կերակրողին կորցնելու դեմքում նպաստի չափը 14 հազար դրամի փոխարեն սահմանվել է 16 հազար դրամ, իսկ երկու ծնողին կորցրած 18 սարին չլրացած երեխայի կամ առկա ցերեկային ուսուցմամբ սովորող զավակի դեմքում՝ 70 հազար դրամի փոխարեն 80 հազար դրամ: Պետական դառնու զբաղեցրած անձանց կենսաթոշակի չափը հաշվարկելու համար հիմք ընդունվող կենսաթոշակի չափը սահմանվել է 14 հազար դրամ: Ա. Մ.

ԱՐԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱԼ

ԵՏՄ անդամակցումը չունենալու արդյունքներ

Հայաստանի միացումը ԵՏՄ-ին բոլոր սոցիոլոգիական հարցումների համաձայն հավանության է արժանացել Հայաստանի բնակչության գերակշիռ մեծամասնության կողմից՝ հակառակ դրա դեմ արեւմտյան դրամաբեմերից սնվող կուսակցական եւ հասարակական կազմակերպությունների արած բուռն փարզչության: Կկայանա՞ ԵՏՄ-ն, դեռե՞նա վաղ է ասել, բայց ակնհայտ է, որ բազմաթիվ թելերով Հայաստանը կառուցված է Ռուսաստանին եւ ԱՊՀ կոչվող սարածաբազմերի: Ռուսաստանից ենթասանձ զինսեխնիկայի եւ ռազմա-թերի առեւտրի մասը՝ գործարանային, իսկ երբեմն նաեւ խորհրդանշանական զենքով: Այսինքն, մեր գլխավոր երկրի անվանագրության հարցը լուծում ենք Ռուսաստանի օջակցությամբ: Ռուսական ռազմական բազան եւ սահմանադրական գործերը դառնալու են թուրքիայի եւ Իրանի հետ մեր սահմանները: Ընդ որում, այդ գործերում ծառայողների զգալի մասը Հայաստանի բնակիչներ են, որոնք ստանում են բարձր աշխատավարձ եւ օգտվում Ռուսաստանի զինծառայողների համար նախատեսված բոլոր արժույթներով, միաժամանակ կատարելագործելով իրենց հմտությունը ռազմական աստիճանում:

Հայաստանի արտահանման գլխավոր շուկան Ռուսաստանն է: Այս երկիր է ուղղվում մեր արտահանման (հիմնականում դասրասի արտադրանքի) 21,5 տոկոսը (2013-ի ցուցանիշներով): Այսինքն, ԵՏՄ-ին չմիանալու դեպքում նշանակալից կորցնել այս շուկան, չունենալով դրան փոխարինող այլ շուկա:

Ռուսաստանից ենթ սերմնով գազ, միջուկային վառելիք, վարկեր ու դրամաբեմերը ասոցիալային եւ նրա վերահսկողական համար: Ոչ մի այլ երկիր կամ սնտեսական միություն ոչ գազի, ոչ միջուկային վառելիքի առումով ոչ մի այլ սարքերակ մեզ չի առաջարկել: Ընդհակառակը, օրինակ՝ Եվրոմիությունը մեզ առաջարկում է փակել Հայկական ասոցիալայինը:

Ռուսական ներդրումները Հայաստանում ամենամեծածավալն են: Խոշորագույն ներդրողը «Գազպրոմ Արմենիան»՝ 1 մլրդ դոլարից ավելի ներդրում է կատարել այս համակարգում, ինչի արդյունքում Հայաստանը աշխարհի ամենազգաֆիկացված երկիրն է: «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Հարավ-կովկասյան երկաթուղի», «Արմենալ» (նախկին «Կանաչ»), «Բիլայն», «ՎիվաՍել-ՄՍՍ»: Սրանք միայն ռուսական ամենախոշոր ներդրումներն են, իսկ ընդհանրապես Հայաստանում մոտ 2000 հայ-ռուսական համասեղ ձեռնարկություններ կան:

Ռուսաստանում են բնակվում շուրջ 2 մլն հայեր եւ աշխատում մոտ 200 հազար ՀՀ ֆաղափաղներ: ԵՏՄ-ի մեջ մտնելով, Ռուսաստանում աշխատող ՀՀ ֆաղափաղները ստանում են նույն կարգավիճակը, ինչ այդ երկրի ֆաղափաղները, եւ այլեւս հարկ չի լինի գրանցման հետ կապված ֆալցուկների մեջ ընկնել:

Սա այն է, ինչ ունենի եւ ինչը կարող ենք կորցնել ազատ առեւտրի ռեժիմ նախատեսող ԵՏՄ-ին չմիանալու դեպքում: Միանալով ԵՏՄ-ին, արտահանման եւ ընդհանրապես սնտեսական զարգացման նոր հնարավորություններ են ստեղծվում 170 մլն բնակչություն ունեցող ռուսիայում, ինչը բազմիցս է ասվել:

Կառավարության փոփոխություն

Անցած տարվա ամբողջական հրաժարական սվեց Տիգրան Սարգսյանի ղեկա-

վարած կառավարությունը, որը գործեց 6 տարի: Նախորդ կառավարության գործունեության սկիզբը համընկավ համաշխարհային ֆինանսաճնտեսական ճգնաժամի հետ, ինչի հետեւանով կառավարությունը հարկադրված էր լուծել օրդերափոխ խնդիրներ: Այդուհանդերձ, հաջողորդ սարիներին կառավարությունը նոր մոտեցումներ որդեգրեց իր ֆաղափաղային մեջ, կյանքի կոչելով սոցիալական փաթեթը ղեկավարած ծառայողների համար, ԱՊՀ-ն, ճանադարիային երթուղիների կանոնակարգումը, գյուղատնտեսական սրվող դիվալառեիլի, դարարանյութերի եւ վարկերի համար ղեկավար սուբսիդիավորումը, ստեղծվեցին ազատ սնտեսական գոտիները, վերացվեց ալիաղայի ոլորտում մեծածորը, էլեկտրոնային փաստաթղթաբազմառությունը մտավ ղեկավարած կառավարման բոլոր մարմիններ եւ այլն:

Տիգրան Սարգսյանի կառավարությունը նախաձեռնել էր, թերեւս, ամենաարժանաշատ եւ սնտեսության համար կարելու նշանակություն ունեցող բարեփոխումը՝ կուսակային կենսաթոշակային համակարգի ներդրումը: Սակայն այն ի-

Պետական համակարգի աշխատողների՝ երկար տղատված աշխատավարձերի բարձրացում

Պետական համակարգում շուրջ 200 հազար աշխատողների, հասկադալու ֆաղծառայողների եւ հայեցողական դաճոն ունեցողների համար վերջին տարիների կարելուագույն իրադարձությունը անցյալ տարվա հուլիսի 1-ից աշխատավարձերի նշանակալի բարձրացումն էր՝ 40-80 տոկոսով: Արդյունքում, ղեկավարած համակարգի աշխատողների աշխատավարձը առարկայական եւ խնդիր լուծող դարձավ, հակառակ մինչ այդ եղած կացության: Հարկ է նշել, որ ղեկավարած համակարգում աշխատավարձերի բարձրացում չէր եղել զրեթե 10 տարի:

Երջանառության հարկի դրույֆաչափի նվազեցում

Հովիկ Աբրահամյանի կառավարությունը փոփոխություն նախաձեռնեց երջանառության հարկի ոլորտում: Հոկտեմբերի 1-ից առեւտրային գործունեություն իրականացողների համար երջանառության հարկի դրույֆաչափը 3,5 տոկոսից

ունեցող զարգացումը՝ ռազմավարական կարելուություն ունեցող այդ բնակավայրերի սոցիալ-սնտեսական իրադիճակի բարելավման համար:

Պոլարային ցնցումը սարելեջին

Հայաստանի սնտեսությունը սարելեջին ցնցեց դոլարի արծելուումը եւ ազգային արծելիքի՝ դրամի կրուկ արծելուումը: Արտադրում եւ ներքին գործունեությունը ղալմանավորված փոխարծելի փոփոխությունը չէր ցնցի ֆինանսական ռուկան եւ չէր ունենա նման կրուկ սասանում, եթե չլինեին նղաստող գործունեությունը՝ բանկերի եւ փոխանակման կետերի կողմից փոխարծելի անհասկանալի առաջարկ ձեւավորելը եւ բնակչության մոտ դոլարային սենդով բռնկված խուճաղային սրամարդությունները: Մոտ երկու շաբաթ տեւած այս գործընթացը, ի վերջո ԿԲ-ն կարողացավ վերադարձնել իր հսկողության տակ, բայց այն լրորեն խաթարեց բնականոն սնտեսական կյանքն այդ ընթացում եւ մի շաբաթ դեղեկում բերեց չիմնավորված եւ անհամարծել գնային թանկացումների:

Տնտեսական 2014

Որո՞ւմ էին հիմնական իրադարչությունները

2014-ը ինչդեւ Հայաստանի, այնդեւ էլ համաշխարհային սնտեսության համար դժվար տարի էր՝ ի մարտահրավերներով: Սակայն, անցնող տարվա ամենակարելուոր սնտեսական ու նաեւ ֆաղափական իրադարձությունը առաջին հերթին Հայաստանի անդամկցումն էր Եվրասիական սնտեսական միությանը (ԵՏՄ):

նվազեցվեց 1 տոկոսի: Հարկային օրդեստության մեջ առաջարկվող այս փոփոխությունը վերաբերում էր 39,5 հազար առեւտրային սուբյեկտներին: Երջանառության հարկի այս թեթեւացումը առեւտրականների համար՝ ղեկավարած բյուջեին գրկում էր 8-10 մլրդ դրամ եկամուտներից: Միաժամանակ, նոր հարկատեսակի կիրառմամբ դառնալով էր դրվում սնտեսավարողներից աղաղակել իրենց ձեռք բերած աղաղակը փաստաթղթերով: Հենց սա էլ դարձավ տնավաճառային առեւտրով զբաղվողների դժգոհության դաճառը: Հակառակ վարչաղեի եւ մյուս դասաղաղաղների հավաստիացումներին, որ իշխանությունը այս ֆայլով ցանկանում է սվելից դուրս բերել մասակարար խոշոր ընկերություններին, այդ նույն սվելում զսնվող տնավաճառների առեւտրականները բողոքի գործողություններով դիմավորեցին այս փոփոխությունը: Ի վերջո, կառավարությունը, դարարողի փաստաթղթավորման դառնալով հետաձգեց մինչ 2015-ի փետրվարի 1-ը: Կլուծվի՞ մեծածախ եւ տնավաճառային առեւտրի ոլորտում սվելային երջանառության հարցը եկող տարի, դժվար է ասել, ֆանի որ փաստաթղթավորման խնդիրը փորձել են լուծել նախորդ կառավարությունները, բայց առանց լուրջ հաջողությունների:

Սահմանամերձ բնակավայրերին առանձնահատուկ ղեկական մոտեցում

Կառավարությունը սահմանամերձ 32 համայնքների համար մեկեց արտունությունների սրամարման ծրագիր, որ կսկսի իրագործվել 2015-ի հունվարի 1-ից: Համաձայն դրա, այդ բնակավայրերի բնակիչների սղառած գաղի, էլեկտրական էներգիայի, ոռոգման ջրի գումարների 50 տոկոսը կփոխհատուցի կառավարությունը, իսկ ամբողջությամբ՝ մարտական գործողությունների հետեւանով չօգտագործվող եւ հակառակորդի կողմից գնդակոծված հողատարածքների հողի հարկի եւ այդ հողերի վրայի անարծ գույքի գույքահարկի տարելան գումարը: Միաժամանակ, կառավարությունը որոշեց նույն սահմանամերձ գյուղերում գործունեություն իրականացող սնտեսավարողներին ազատել հարկերից՝ ավելացված արծելի հարկից, շաղաղաղաղից, երջանառության հարկից: Նղատակն էր խթանել սահմանամերձ գյուղե-

120-130 մլն դոլար ներդրումներ խոստացող «Հին Երեւանը» սեղից շարվեց

Այդուհանդերձ, բացասական տոնով չավարելու համար, վերջում անդրադառնալով մի կարելու եւ աննկատ մնացած ծրագրի, որը 120-130 մլն դոլարի ներդրումներ է խոստանում եւ որը հետաձգվում էր զրեթե 10 տարի: Խոսքը «Հին Երեւանը» կառուցաղղատման ծրագրի մասին է, որն իրականացվելու է Երեւանի գլխավոր դողոտայի՝ Արուսյան, Փալսոս Բուզանդի, Եզնիկ Կողբացու եւ Արամի փողոցներով դարակալված տարածքներում: Այս տարի վերաղղալու այս նախագիծը դրական սեղաշարժ արձանագրեց՝ դեկտեմբերի 1-ին ՀՀ կառավարության կողմից ֆաղափաղից նախարար Նարեկ Սարգսյանը եւ «Մուկիկոնսիտենսալ Դիստրիբյուտե» ՄՊԸ-ի կողմից՝ շվեյցարաբնակ ներդրող Վարդան Մրմալեի լիազորված անձ Գեորգ Մաչանյանը համաձայնագիր ստորագրեցին «Հին Երեւանի» կառուցաղղատման ներդրումային ծրագրի վերաբերյալ: Իր տարելեջյան մամուլի ասուլիսի ժամանակ ֆաղափաղից նախարար Նարեկ Սարգսյանը անդրադարձավ այս ծրագրին եւ նշեց, որ աշխատանքները կսկսվեն 2015 թվականին:

Բյուրականի աստղաղղաղաղանի եւ «Ռոսկոսմոսի» համատեղ ծրագրի համար

Կառավարության երելվա որոշմամբ երել տարվա երկարաձգվեց Բյուրականի ակաղեմիկոս Վ. Համբարձումյանի անվան ասղաղղաղաղանի ներմուծած դիտողական մողուլի նկատմամբ կիրառված «Ժամանակակալոր ներմուծում» մաղաղային ռեժիմի ժամկետը: Նված սարավորման օգնությամբ ասղաղղաղաղանը ՌԴ «Ռոսկոսմոս» գործակալության հետ համատեղ իրականացում է դիտողական ծրագիր, որի նղատակն է երկրամերձ սիեղերական տարածում հայտնաբերել անտողողոգեն եւ բնական սղաղաղաղիները, այդ թվում՝ հին սիեղերանավերի բեկորները:

Ա. Մ.

ՀՈՎԻԿ ԱՅՅԱՆ

Անճառ կարելի է գնալ Տարբեր դաստիարակներով, օրինակ՝ սունկ կամ վայրի մորի հավաքելու, կամ՝ որսորդության, կամ՝ դարձադաս զբոսնելու: Ըստ էության անճառ գնալու դարձադասում կարելու չէ գնալու նպատակը, կարելու չէ այն է, թե ո՞ւմ հետ ես գնում: Եթե անճառ գնացողներն իրար չեն վստահում, ապա այդ ճանապարհորդությունը կարող է անվստահ չլինել ոչ միայն անճառում աղորդ գազանների, կամ որսի հարմար կենդանիների համար, այլ նաև՝ որսորդներից յուրաքանչյուրի:

Չե՞ստեաբար անճառ գնալու համար երկու կարելու նախադասում կա՞ գնալու նպատակից կարելու: մենակ չգնալը եւ ընկերների ով լինելը:

Հունվարի մեկից, ընդամենը մեկ Եւրոպայից փոքր ինչ ավել ժամանակահատված հետո, Հայաստանը՝ Ռուսաստանի, Ղազախստանի եւ Բելառուսի հետ... գնում է անճառ, այնտեղ այս կազմին միանալու խոստում է սվել նաեւ Ղրղզստանը:

Միաբերան դնողը, որ այս երկրները մեր վստահելի բարեկամներն են՝ չենք կարող, ոչ ոք չի կարող: Օրինակ, հիշե՛ք երկրներից միայն Ռուսաստանն է, որ ճանաչել եւ դասադասել է հայերիս հարցերի հարցը՝ Տեղափոխությունը: Մյուսները, ենթադրեմք թյուրփոխու դազախները, ոչ միայն չեն ճանաչել, այլև չեն էլ ճանաչի, համենայն դեպս՝ ավելի վաղ, քան դա կանի թուրքիս: Բայց, սա ինչիցիալոց, որդես ոչ ռեալիտիսիկի Երդու:

Իրականում ԵՏՄ-ին մեր երկրի միանալու խնդիր (նայա այն կա), ոչ այնքան միության կազմն է, որքան անդամների միջեւ ամենեւին էլ ոչ բարեկամական հարաբերությունները, ավելի՞ն՝ Բելառուսն ու Ղազախստանն ամենաբարձր մակարդակով այնպիսի վարձագծ ունեն, որից բխողով մի վստահություն չի ծնվում՝ միության հետագա զարգացման, կամ առհասարակ գոյության հարցում: Օրինակ, նախքան Մոսկվայում Եվրասիական բարձրագույն խորհրդի մեկնարկը, նախագահներ Նազարբաեւն եւ Լուկաճենկոն կատարյալ փոխհամաձայնեցված գրաֆիկով ժամանեցին Կիեւ: Ընդ որում, նախքան Կիեւ գնալը, Բելառուսի նախագահը արել էր երկու ուժազրակ հայտարարություն: Իր երկրի կառավարության հերթական միսը վարելու ընթացքում նախագահ Լուկաճենկոն հասարարել էր. «Մենք չդիմեք է աղոթենք Ռուսաստանի սնտեսության համար, այլ դիմեք է մեզ համար մոր Երկրաներ զճենք»: Հասկանալի է, որ «մոր Երկր»-ն այս համաճեփսուսում Ռուսաստանից դուրս կամ նրա հետ ոչ մի առչություն չունեցող Երկրաներ է, սա էլ է թե՛ արեւմտյան, նվազագույնը՝ Արեւմուտքի կողմից Եւրոպայի շահագործվող Երկրաներ, այլ կերպ ասած՝ «հակառուսաստանյան» Երկրաներ:

Իսկ Կիեւ մեկնելուց անմիջապես առաջ Բելառուսի նախագահը հայտարարեց. «Մենք միշտ ենք մեր ուկրաինացի գործընկերներին սա էլ, եւ հիմա էլ սաում ենք, որ Ուկրաինան կարող է խնդրել Բելառուսից այն ամենն, ինչ իրեն դիմեք է, այդպես էլ էլ, կա եւ միշտ կլինի»: Հիշեցնենք, որ չնայած Կիեւը նախկինում Մոսկվայից եւս կարող էր խնդրել

այն, ինչ իրեն դիմեք էր, բայց հիմա այդպես չէ, եւ մոտ աղապատում հազիվ թե այդպես լինի: Կենտրոնակի՝ Լուկաճենկոն անում է, կամ ցանկություն է հայտնում անել մի բան, ինչը կամ Մոսկվայի հետ համաձայնեցված չէ, կամ ի հեճուկս է Մոսկվայի, կամ էլ՝ այս երկուսը միասին:

Նախագահ Նազարբաեւը Կիեւ մեկնելուց առաջ «հակառուսական» որեւէ հայտարարություն, միշտ է, չի արել, բայց ամփոփելով Ղազախստանի համար անցնող ճանաչում, նա հայտարարել է. «Բոլոր այն կարծիքները, թե ԵՏՄ-ն մնան է իՄՅՄ-ին, անհեթեթ են... իՄՅՄ վերականգնել ցանկացողներն ուղեղ չունեն»: Անուշտ Նազարբաեւը հիմնավորել է, թե ինչու իր կարծիքով բոլոր այն խոսակցությունները, որ ԵՏՄ-ն մնան է իՄՅՄ-ին, անհեթեթ են, մասնավորաբար Ղազախստանի նախագահը հիշեց

դաճոնական հաղորդագրություն սարածեց, ըստ որի՝ ԱՄՆ-ն հանում է իր ավելի վաղ սահմանած դաճոնականից հիշեցված բանի հանդեպ: Ավելի ուշ ԱՄՆ-ը դաճոնական հաստեց այս տեղեկությունը, ավելին՝ Վաշինգտոնից սվեցին հարցի դասախանը, թե ինչու՞ ըստ դաճոնական դարձաբանման՝ դաճոնականից բելառուսական խոսորդույն բանկից հանվել են, որովհետեւ «բանկին հաջողվել է ստեղծել երկրի ներսում կայունության որոշակի մակարդակ, համագործակցելով ամերիկյան իրավական եւ վերահսկողական մարմինների հետ, մասնավորաբար Տրամպերի վերջիններիս անհրաժեշտ փաստաթղթեր, որոնք դաստիարակ են բանկի եւ միջազգային առդիտրական կազմակերպությունների համագործակցության արդյունքում»: Այս երկար նախադասու

ներն ավելի ինչ են, բայց դրանք կան: Մասնավորաբար նախագահ Նազարբաեւը ոչ մի կերպ չի մոռանում Պուտինի «կոնստիտուցիոնալ» ներկայացված խոսքերը, թե Ղազախստանը մոր է անկախություն ձեռք բերել եւ ամեն հարցադրույնում Երեւոս է իր երկրի անկախ լինելը: Ռեալիտիսիկի առումով, կաղված ռուսական ռուբլու ճանաչումների հետ, Ղազախստանը դադարեցրեց Ռուսաստանի՝ իր սահմանակից հասկանքների էլեկտրասնուցումը, ինչը համաձայնեք՝ ամենեւին էլ բարեկամության դրսեւորում չէ: Բայց սա դեռ ամենը չէ. բանն այն է, որ հենց Նազարբաեւն էր միջոնդել, ավելի միշտ՝ կազմակերպել Պուտինի՝ վերջերս կայացած հանդիպումը Ֆրանսիայի նախագահ Օլանդի հետ: Չե՞ստեաբար Աստանան ոչ միայն ցանկանում է ժամ առաջ վերջ սալ

չի սաստել Պուտինին, այլև ըստ էության դաճոնական է վերջինիս, բայց, փաստորեն, Նազարբաեւն ու Աստանան Արեւմուտքի հետ կաղված են երկխոսության փորձով եւ վերջինիս համար ընկալելի են՝ որդես Ռուսաստանի վրա աղդելու միջոց:

Չի բացառվում, որ Արեւմուտքը հիմա էլ որոշակի երկխոսության մեջ մնած կլինի Աստանայի հետ, քանի որ դրա փորձն առկա է: Եւ չի բացառվում, որ հենց այս երկխոսության, կամ դրանով ձեռք բերված՝ առայժմ զաղտնի դայմանավորվածությունների արդյունքում է այդ թվում նախագահ Նազարբաեւը մեկնել Կիեւ:

Փաստն այն է, որ Լուկաճենկոն եւ Նազարբաեւը Կիեւ են մեկնել նախքան Մոսկվա ժամանելը, այն է՝ Պուտինի հետ հանդիպելը: Այս ամենը նշանակում է, որ նախկին իՄՅՄ սարածում Ռուսաստանից բացի կան առնվազն

Ո՞ւմ հետ ենք գնալու անճառ

րել է, որ իՄՅՄ-ն ունեւ կենտրոնացված սնտեսություն ի Տարբերություն ԵՏՄ-ի, եւ կրկին ի Տարբերություն վերջինիս՝ միայն մեկ կուսակցության իշխանություն, եւ իհարկե այս առումով նախագահ Նազարբաեւն իրավացի է: Բայց խնդիրն այն է, որ Ղազախստանի նախագահն իր այս հայտարարությամբ ոչ թե հանգստացրել է բոլորին, ովքեր ԵՏՄ-ի մեջ իՄՅՄ-ին են տեսնում, այլևս սղառնացել է բոլոր նրանց, ովքեր ԵՏՄ-ի տեսով ցանկանում են հարություն սալ իՄՅՄ-ին, հակառակ դարձադասում չէր հայտարարի, թե իՄՅՄ վերականգնել ցանկացողներն ուղեղ չունեն. Եթե անգամ դա այդպես է, կենտրոնակի, որ այսօր կան մնան «անուղեղներ», եւ սա մենք չենք սաում:

Այլ կերպ ասած եւ նախագահներ Նազարբաեւը եւ Լուկաճենկոն Մոսկվայի համար վերջին ժամանակներում այդքան խորք դարձած Կիեւ են ժամանել՝ ընդդոճելով, որ ԵՏՄ-ն բացառաղես սնտեսական միություն է, եւ որ քաղաքական առումով իրենք կարող են նաեւ Մոսկվայի հակառակվել, ինչը արել են, անում են եւ անելու են:

Չե՞ստեաբար զոնե քաղաքական առումով Աստանան եւ Միսկը ԵՏՄ-ի համար (իսկ այնտեղ էլ ո՞վ մնաց՝ բացի այս երկրներից), վստահելի չեն: Բայց ինչու՞ է այդպես: Սկսենք Բելառուսից: Դեկտեմբերի 19-ին Բելառուսի խոսորդույն բանկը՝ «Տրամպերանկ»-ը

թյունից ֆիփտենք միայն այն, որ Բելառուսի խոսորդույն բանկը այս ամբողջ ընթացքում ակտիվ եւ արդյունավետ համագործակցել է ամերիկյան իրավական եւ վերահսկողական մարմինների հետ՝ սաղվ նրանց անհրաժեշտ փաստաթղթերը, եւ տեղեկացնենք, որ «Տրամպերանկը» Բելառուսի ոչ միայն խոսորդույն բանկն է, այլև ամենապիսի մասնավոր բանկերի մեջ, ընդ որում, համաձայն որոշ տեղական եւ ռուսական աղբյուրների, բանկը «Եւրո մոտ» անձամբ նախագահ Լուկաճենկոյին:

Չենք այս իրադարձությունից հետո ուժազրակ է, որ Բելառուսի նախագահը վարեց երկրի կառավարության միսը, որտեղ էլ կոչ արեց գործադիրին այլևս չաղոթել Ռուսաստանի սնտեսության համար... Կարծես արձագանքելով Միսկից հնչող այս հայտարարություններին՝ ՌԴ Պետերումայի Միջազգային հարցերի մճական հանձնաժողովի նախագահ Ալեքսեյ Պուլկովը զոուճացրել է Բելառուսի նախագահին, թե ի՞նչ է լինում բոլոր այն մարդկանց հետ, ովքեր բարեկամանում են՝ ԱՄՆ-ի հետ: Այս համաճեփսուսում Պուլկովը՝ Լուկաճենկոյին հիշեցրել է Միլոսեվիչին, Քաղաքաֆիին, Հոլոսեյին. «Հիմա ԱՄՆ-ի հետ բարեկամություն է դաստիարակում անել Լուկաճենկոն, բայց ինչպես մենք տեսնում ենք՝ մնան փորձերը վստագաղոր են», հայտարարել է Պուլկովը: Ինչ վերաբերում է Ղազախստանին, աղա այստեղ խնդիր-

Արեւմուտք-Ռուսաստան առկա հարաբերությունների տեսին եւ ընթացին, այլևս լուրջ հնարավորություններ ունի՝ Արեւմուտքում, երկխոսության մեծ լծակներ, եւ նախագահ Օլանդին դազախական ազգային սարազ հազցնելու ունակություն եւ ուժ:

Իհարկե Պուտին-Օլանդ հանդիպումը արդյունավետ չեղավ, բայց դրանից Ղազախստանի միջոնդողական առաքելությունն ամենեւին էլ չեղեղնակաղկվեց: Պարզվում է, որ այն նույնիսկ դաստիարակում ունի: Մասնավորաբար Ղիմի ձգնաժամի տերին Նազարբաեւին զանգահարել եւ վերջինիս՝ Պուտինի վրա աղդելու է կոչել անձամբ ԱՄՆ նախագահ Օբաման: Այլ հարց է, որ Նազարբաեւն այդ ժամանակ ոչ միայն

երկու երկիր, ովքեր ցանկանում են իրավիճակ փոխել, ինչպես Ռուսաստանը: Սա իր հերթին նշանակում է, որ Ռուսաստանը մրցակիցներ ունի հետխորհրդային սարածում, ընդ որում այդ մրցակիցներն օվկիանոսից այն կողմ չեն, կամ Բոսֆորի արեւմտյան ափին:

Ուրեմն հունվարի մեկից մենք մնում ենք մի տեղ, որտեղ միմյանց հետ մրցակցում են, ինչը նշանակում է, որ միմյանց չեն կարող վստահել, եւ այստեղ ամենեւին էլ կարելու չի դառնում անճառ գնալու նպատակը. ուղղակի անճառում անվստահ չէ՝ զոնե այս կազմով:

Հուսամք բարեկամությունը կան ղրղզներից Երեւ կզա ԵՏՄ, կան նրանք իրենց հետ կբերեն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սղառողների իրավունքները դաճոնական կազմակերպության ժողով զումարելու մասին

Ի կատարումն «Ավտոստանադորային միջոցների օգտագործումից բխող դասախանաճվության դարձադիր աղաիտվազրության մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 34-րդ հոդվածի 3-րդ մասի դաիանցների՝ հրադարակում ենք հայտարարություն առ այն, որ՝

Համաձայն վերոնյալ Օրենքի՝ «Հայաստանի ավտոաղաիտվազրողների բյուրո» ԻԱՄ (այսուհետ՝ Բյուրո) խորհրդի մեկ անդամ ընտրում են սղառողների իրավունքները դաճոնական, առնվազն երեք սարվա դեճական զրանցում ունեցող կազմակերպությունները՝ իրենց միջեւ ձեռք բերված դայմանավորվածությամբ՝ երկու սարի ժամկետով.

Այդ ընտրությունը կատարելու նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկը 2015 թվականի փետրվարի 12-ին՝ ժամը 10:00-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի Երեւոս, Վ. Սարգսյան 6 հասցեում, կազմակերպում է ժողով:

Բոլոր այն կազմակերպությունները, որոնք բավարարում են վերոհիշյալ դաիանցին եւ ցանկանում են մասնակցել ժողովին, դիմեք է մինչեւ 2015 թվականի փետրվարի 6-ը այդ մասին զրավոր հայտ ներկայացնեն ՀՀ կենտրոնական բանկ՝ հայտին կցելով դեճական զրանցման վկայականի եւ կանոնադրության դաճոնականները:

Այն կազմակերպությունները, որոնք հիշյալ ժողովում ընտրվելու համար մտադիր են ներկայացնել Բյուրոյի խորհրդի անդամի թեկնածու, հայտին դիմեք է կցեն նաեւ այդ թեկնածուի անունը եւ ազգանունը, տեղեկություններ նրա կրթության եւ աղախանադային փորձի վերաբերյալ, փոխկաղակցվածությունը Բյուրոյի անդամների հետ (բացակայության դեղմում՝ նուսն փոխկաղակցվածության բացակայության մասին), նրան առաջադրող կազմակերպության անվանումը եւ վերջինի հավաստումն առ այն, որ ներկայացված թեկնածուն իր մասնագիտական կարողություններով ի վիճակի է աղաիտվել Օրենքով եւ դրա հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերով սահմանված խորհրդի լիազորությունների դաճոնական իրականացումը եւ առկա չեն Բյուրոյի կանոնադրության 123-րդ կետով սահմանված սահմանափակումները:

Հարցերի դեղմում կարող եք զանգահարել (010) 59-26-96 հեռախոսահամարով:

Հայաստանի Հանրաղեղության կենտրոնական բանկ

ԱՐԱՍ ՍԱՖԱՐՅԱԼ

Բաղաձայն վերլուծաբան, բանասիրական գիտությունների թեկնածու

Ինֆիլտրացիայի և ղեկավարության անկախության դասկերպումները

Նախագահ Վ. Պուտինը ժողով է, որ ստեղծված իրավիճակում Ռուսաստանը կարևորագույն հարց է համարում իր դեմոկրատիայի և իր քաղաքացիական զարգացման և ինֆիլտրացիայի դերի մասին հարցը: Ռուսական քաղաքական էլիտան, ամբողջությամբ վերցրած, կիսուն է այս ժողովը: Ռուսաստանի հիմնական քաղաքական ուժերը իրեն ձիճ են գնահատում նախագահի վարած քաղաքականությունը և դասարան են նրան սատարելու այս հարցում: Իսկ այն, որ այս հարցը Ռուսաստանի համար դարձել է առանցքային, արեւմտյան արգելափակումների գործադրման դրամաներում, և հենց այդպիսին է ներկայանում Ռուսաստանի հասարակական-քաղաքական դաժակի համար, այլևս կասկածից վեր է: Միջազգային մեկնաբանները ուժադրություն են դարձրել, որ ասուլիսում Վլադիմիր Պուտինի արտահայտած մտքերն ու դասողությունները, թեև ասվել են առանց ավելորդ սրման և լարվածությունը մեղմելու միտմամբ, սակայն սկզբունքային են և սեր չեն թողնում կասկածելու, որ դասողությունները Մոսկվայի առանցքային հարցերից են ոչ մեկում չի դասարանվում միակողմանի զիջումների գնալ Արեւմուտքին: Չնայած Ուկրաինայի ձգնաձգության Ռուսաստանը մասնակցում է առաջին փուլի մասնավորապես Գերմանիայի և Ֆրանսիայի ինֆիլտրացիայի հետ և խաղաղության բանաձեւի դժվարին փնտրում է իրականացնում է բազմակողմ ձեռնարկում, սակայն ամբողջությամբ վերցված, Ռուսաստանի եւ ԵՄ-ի, Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի փոխհարաբերություններն ամենավաղ փորձվում են նախկին ԽՍՀՄ փլուզումից հետո: Նախագահ Պուտինի գնահատմամբ ռուսները վերջին արժեքավոր մաս բացասական հետեւումների վերացման համար երկրին ղեկավարելու, սակայն առողջացման միտմամբ կարելի է սղասել արդեն եկող սարվա առաջին, երկրորդ կամ երրորդ եռամսյակներում: Ռուսաստանում դասարան են փոխհասուցելու սոցիալական բոլոր դասարանությունների կասարանն ոլորտում գոյացած բացերը և միանություն է կարծել, թե ռուսական սարադարմի դեմ կասարված վերջին հարձակման արդյունքում հնարավոր կլինի երկրում սոցիալական կամ քաղաքական ցնցումներ առաջացնել և կամ ինֆիլտրացիայի մկասմամբ գանգվածային դժգոհություններ հրահրել:

Իրավիճակի ողջ լարվածությամբ հանդերձ դարձ է, որ նախագահ Պուտինը իր երկիրը համարում է համաաշխարհային քաղաքական և սնեստական մեծ օրգանիզմի մի մաս և չի դասարանվում Ռուսաստանը մեկուսացնել մնացած աշխարհից: Ընդհակառակը, նույնիսկ թեահավասները ստիպված են ընդունել, որ իր վերոհիշյալ հրադարակային ելույթներում նա չի արել որեւէ ռադիկալ հայտարարություն կամ իրավիճակը սրող դասողություն, որը կարող էր միջազգային նոր լարվածության դասճառ դառնալ: Ընդհակառակը, սարբեր հարցումներով հաստատված այն իրողությունը, թե Վ. Պուտինը աշխարհում ամենահայտնի և ազդեցիկ նախագահն է, գալիս են հաստատելու, որ միջազգային հասարակական կարծիքի համար նա ոչ թե թեմամի է կամ համառակորդ, այլ անկախ ու ինֆուորայն դիրքերից հանդես եկող դեմոկրատիայի առաջնորդ: Սա կարեւոր դիտարկում է, որովհետեւ խոսում է այն մասին, որ բոլոր լարվածություններով հանդերձ Ռուսաստանը սեր է թողել հարաբերությունները կարգավորելու և համագործակցության դաս վերադարձնելու համար:

Տնտեսական ինֆիլտրացիայի և առաջնահերթություններ

Արեւմուտք-Ռուսաստան փոխադարձ արգելափակումների դրամաներում հասուն կարեւորություն է ստանում Ռուսաստանի սնեստական ինֆուորացիայի հարցը: Դարձ է, որ Արեւմուտքը նախկինում Ռուսաստանին չի սվել, իսկ այժմ առավել եւս չի սալու այնպիսի բարձր սեխնողիզմներ, որոնք անհրաժեշտ են ժամանակակից առումով բարձր սնեստություն ունեւալու համար: Բայց միաժամանակ դարձ է, որ բազմակեներում աշխարհի բեւեռ դառնալու ճանադարհին Ռուսաստանը ղեկ է լուծի սեխնողիզմական հետամնացության հարթահարման հարցը: Դեք է հասկանալ այնդեւ, որ Ռուսաստանը գնեւելու է միջոցներ մոսակա սարիների ընթացում գարգացած սեխնողիզմական արտադրություններ ստեղծելու համար և այդ ասղարեզում համագործակցելու է աշխարհի մյուս բեւեռների՝ օրինակ Զի-

ներ, Ռուսաստանում սկսեցին փնտրել սեփական ուժերով կամ մեծավոր հարեւանների օգնությամբ այս հարցերը լուծելու իրական հնարավորություններ: Եթե արգելափակումների դաստեղծումը հարաբերակնորեն երկար ժամանակվի, աղա Ռուսաստանը վերջիվերջ ունեւալու է ինֆուորացիայի արդյունաբերություն և հիմնականում ինֆուորացիայի արդյունաբերություն: Կարելի է հաստատել, որ այս իրավիճակը ստիպելու է առաջնահերթ հայացք թեւել նախեսառաջ Եվրասիական սնեստական միության, նաեւ մյուս հարեւանների դեռեսա չօգսագործված ներուժի ուղղությամբ:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կանխեսեսունների համաձայն 2015թ. Ռուսաստանի սնեստությունը աճի գրղյակն միտում է ցուցաբերելու: Իսկ 2016թ. համար կարող է լինել արդեն ցաս փոքր, բայց, այնուամենայնիվ, աճ: Տնեստության ծավալների աճին խանգարող ամենաբացասական գործոնը նավթի գների անկումն է: Այ-

կան մեկուսացումը հեւ կղաղի Ռուսաստանին իր աշխարհադադակական առաւելությունը կասարելու ձգսումից: Վերոհիշյալ օրինակին կարելի է գումարել էլի օրինակներ, ասեւք ֆաներորդ դասակզբից կամ Երկրորդ աշխարհամարսին հաջորդած սարիներից, որդեսաղի դարգ դառնա, որ այն հասարակական համախմբումը, որը կա Ռուսաստանի հասարակական-քաղաքական վերնաեւնում, առաջին անգամը լինելով վերջին երկու սասնամյակում դասարան հող է ստեղծում նոր թռիչքի համար:

Մարղկային գործոնը իրացեւելու համար ղեկ էն ազասություններ: Այդ ազասությունների հեսեսողական գարգացման մասին եր խոսում նաեւ ՌԴ նախագահը: Սեսեղծագործելու, աշխատելու, մսածելու ազասությունները ղեկ է անեւ իրեւց գործը: Գործարարության գարգացման համար աննախադեղ բարեւոդաս մթնոլորտի ձեւավորումը ռուսական իրակաությունը գայթակղիչ է դարձեւելու սեղական և արսասահմանյան ներորդների

Ռուսաստանը բեւեռ դառնալու դժվարին ճանադարհին

Ռուսները աննախադեղ արժեքերում, ուկրաինական ձգնաձգման խորացումը, միջազգային հարաբերությունների աննախադեղ լարումը դասճառներ էին, որոնք անցած արթաբ բացառիկ ուժադրության կեներում էին դասել ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի ասուլիսը: Այն սեւել էր ավելի ֆան երեք ժամ և սվել էր հուզող հարցերի մեծագույն մասի դասարանը՝ դարգելով Ռուսաստանի քաղաքական ինֆուորացիայի մոսեսունները սեսեղծված իրավիճակին և անեւլիները մոսակա առնվազն մեկ սարվա համար: Այդ ասուլիսը, ինչդեւ նաեւ դրան հաջորդած ելույթը ՌԴ անվսանգության մարմինների մասնագիտական ռոնի առիթով, հնարավորություն են սալիս ձեւակերթելու այն առաջնահերթությունները, որոնցով արժեքելու է Ռուսաստանը բազմակեներում աշխարհի կեներումներից մեկը դառնալու սասակղոս ձադարհին:

նասանի և Զնղկասանի հես: Սա նսանակում է, որ դեմնով ցուռ գալով դեղի Արեւելք, Ռուսաստանն այնեսել է փնտրելու համագործակցության և փոխադարձ աջակցության իրական դաս: Աշխարհում բոլորն են համաձայն այն մեքի հես, որ գործարար ակսիվության առանցքը Արեւմուտքից արժեքում է դեղի Արեւելք՝ անցեւելով Եվրասիական սարածի վրայով, և Արեւելքի հես համագործակցությունն է, որ վերջին սարիներին ամենահեռանկարային է դիսվում:

Սեսեղծված իրավիճակում բացառիկ կարեւորություն է ձեւթ բերում ռազմարդյունաբերական համալիրի գարգացումը և ղեկսության անկախությունը երաշխավորող դասողանունակության ամրադեղումը: Այս խնդիրներին ցաս մեծ ուժադրություն է դարձվելու, ինչը որեւէ կասկածից վեր է:

Փոխադարձ արգելափակումների դրամաներում Ռուսաստանում առաջին անգամ սկսեց գերիշել այն սեսակեթը, որ արազընթավ ջանքեր է ղեկթ գործարարներկրմանը փոխարինող սեփական արտադրություններ սեսեղծելու, նոր ուակի ինֆուորացիայի և լայն սղառման արտադրություններ կազմակերթելու խնդիրը լուծելու համար: Այն դեղում, եր սկսեցին արգելվել ոչ միայն ԵՄ-ից կամ ԱՄՆ-ից, այլև Ավստրալիայից և այլ երկրներից ներկրվող մսամթերն ու այլ գղղղմթեր-

նումանայնիվ վսահությանը կարելի է ղմղել, որ նավթի, նաեւ գազի վաճառքից սսացվող եկամուսները բավարար են լինելու թե՛ Ռուսաստանում սոցիալական ցնցում թույլ չսալու, թե՛ նոր արտադրությունների համար ղեկական աջակցության ծրագրեր սեսեղծելու համար: Ընդհանուր առմամբ Ռուսաստանի սնեստական իրավիճակի բարեւալման հարցում գոյություն ունեւն, ձիճ է գգուեակր, բայց դրական կանխեսեսուններ: Այս կանխեսեսուններն ամրադեղվել են այն բանից հես, եր Զինասանը հայտարարեց, որ դասրաս է իր հնարավորությունների սահմաններում օգնելու ռուսական ռուբլու կայունացմանը և դրա արդյունքում միայն մեկ օրում ռուբլին արժեւորվեց եւս երկու ռղղոսով:

Գիտություն, կրթություն և մարղկային գործոն

Ռուսաստանի քաղաքական վերնախավում այս օրերին ֆնարկվող ամենահրատաղ թեմաներից մեկն այն է, թե կարող են արդյոք բացահայսվել նոր, մինչեւ այժմ չգործարկված ռեսուրսներ, սեփական ուժերով իրավիճակը կարգավորելու և երկարաժամկեւ գարգացում աղաղկելու ուղղությամբ:

Մի փոքր դասունություն: Ռուսաստանի դասրությունը 1853-1856թթ. Դրինի դասեսրազմում դասճառ դարձավ, որ կայսրությունում առաջին անգամ և հիմնավորաղես ֆնարկեւն ձորսաղորդության վերացման հարցը: 1861թ. Ռուսաստանը բռնեց կաղիսաղիսական գարգացման ուղին և ընդամենը երեք սասնամյակում դարձավ աշխարհի ամենահարուս երկրներից մեկը: Այս դասունությունը արժե հիշել նրանց, ովքեր կարծում են, որ սնեստա-

համար: Ռուս քաղաքագեսները և նրանց հես միասին արսասահմանյան դիտողները ուժադրությամբ հեսեսուն են, թե կիերիք՝ արդյոք վերջին սասնամյակում ձեւավորված ռուսական քաղաքական-սնեստական համակարգի և ռուսական վերնախավերի հավաքական կամբը ի դասարան արգելափակումների ձեւավորելու այնպիսի հասարակություն, որի ոգեղեն ուժը հարգանք և դասկառանք կարածի հեռու և մոսղի հարեւանների մեջ: Ոգեղեն գործոնի իրացումն է, որ ժամանակակից ռեզղիոնալացվող գղղբալ սնեստության և սեղեկասվական հասարակության դրամաներում ղեկ է որ բարձրացնի Ռուսաստանի իմիջը երկրի ներում և երկրից դուրս: Ուժեղ, ազաս և բարեկեցիկ Ռուսաստանը կեներական անհրաժեշտություն է մե՛ր Զայասանի համար:

Շորհավորում եւք
Մեր թերթի քաղաքական վերլուծաբան, հայցնի լրագրող և հրադարակայիտս **Արամ Սաֆարյանը** օրերս արժամացավ Ռուսաստանի Դասունության նախագահ Վլադիմիր Պուտինի բարձր գնահատմանին՝ «Բարեկամություն» ժամանակին ու դասվորին, որի համար սրսանց շորհավորում եւք մեր աշխատակցին և մարթուն կասարյալ առողջություն արունակելու բեղուն գործունեությունը քաղաքական վերլուծության ոլորտում: Միաժամանակ շորհավորում եւք նույն ժամանակին արժամացած՝ ԶԳ ԱԺ փոխնախագահ Տիկին Զեւմիլե Նաղղայանին և ԶԳ ԱԺ դասզամակր ղրն **Վոլղոյա Բաղղայանին**:

Չորս տարի Կեդրոնական Կետրերի հետազոտողական աստղադիտակը դիտարկում է երկնի մի փոքր հատված՝ փնտրելով ավելի քան 150,000 աստղերի լայնածառայության փոքր զանգվածով աստղաբազմեր, որոնք առաջանում են մասնակցական վրայով մոլորակների անցումներով: Կետրերի դիտարկումները հեղափոխել են աստղադիտակային մոլորակների (կամ էֆոմոլորակների) հետազոտությունների բնագավառը՝ աստղազեններին թույլ տալով մինչև օրս հայտնաբերել գրեթե 1000 հաստատված մոլորակներ, ինչպես նաև ավելի քան

(CfA) Ենդրյու Վանդերբուրգի գլխավորած ԱՄՆ-ի, Իտալիայի, Շվեյցարիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Կանադայի եւ Ռոտսուդայի աստղազենների միջազգային թիմը գտել է նոր գերեզման՝ օգտագործելով 2014թ. փետրվարի Կետրերի 9-օրյա փորձնական դիտարկումներից հավաքված սլայդները:

Կետրերի ուղղորդման հնարավորությունների նվազման դասձառով, ստացված օգտակար սլայդները դասակարգվում են բարդ համա-

Միջին խտությունից կարող են բնութագրել, որ այս մոլորակը կան ջրի առկայությունը (բաղկացած մոտ երեք քառորդ ջրից եւ մեկ քառորդ աղաբից), կան մինի-Սեդնան՝ ընդարձակ զազային մթնոլորտով: Աստղազենները ենթադրում են, որ դրա ջերմաստիճանը մոտ 400 °C է: HIP 116454b-ի ուղեծրային դասի դասակարգումը 9.1 օր է, հետեւաբար այն դասակարգվում է մայր աստղի թափանցանքի մոտավորապես 13.5 մլն կմ հեռավորության վրա, ինչը 11 անգամ ավելի մոտ է, քան Երկրի հեռավորությունը Արեգակից: Մայր

Տայ աստղազենը Կետրերի հետազոտողական աստղադիտակի նոր հայտնագործությունների թիմի կազմում

3200 մոլորակների թեկնածուներ: 2013թ. մայիսին, երբ Կետրերի սլայդների զգալի մասը դեռևս վերլուծված չէր, հետազոտողական չորս գիտնականները արձագանքում անհիվանդից երկրորդ խափանվեց: Տիեզերական աստղադիտակի բարձր ճշգրտության լայնածառայության չափումները դասակարգում էին ճշգրիտ ուղղորդում, ինչը ստացվում էր՝ օգտագործելով առնվազն երեք արձագանքման անհիվանդ:

կարգչային վերլուծություն: Թիմը մտախոհում է հասնել ծագային համակարգ, որը թույլ է տալիս ճշգրիտ տիեզերական արձագանքման դասակարգում արձագանքման սխալները՝ հասնելով Կետրերի մասնական առաջնության լուսաչափական ճշգրտության մոտավորապես կեսին: Երբ աստղազենները վերլուծեցին սլայդները, նրանք դարձան, որ Կետրերը հայտնաբերել է մոլորակային անցում: Լրացուցիչ թույլ անցումներ գրանցվեցին Աստրերի միկրոփոփոխականության եւ սասանունների (Microvariability and Oscillations of STars, MOST) արբանյակով:

«Մենք կարիք ունեինք այս արդյունքի վստահելի հաստատում, ինչպես տալիս է HARPS-N-ը», գոհունակությամբ ասում է ռուսոմաստիության համահեղինակ Ավելես Գարսիայան: Գարսիայանը աշխատում է իտալական Գալիլեոյի անվան ազգային աստղադիտակում (Telescopio Nazionale Galileo¹, TNG), որը գտնվում է Կանարյան կղզիներից Լա Պալմայում, որտեղ տեղադրված է Բարձր ճշգրտության սեսագծային արագությունների մոլորակային որոնողի հյուսիսային սարքը (High Accuracy Radial Velocity Planet Searcher North², HARPS-N): «HARPS-N-ի մեծ ճշգրտության սեսագծային արագության չափումները կարող էին հաստատել, որ իրականում մոլորակ կա, ինչպես նաև արժեքավոր տեղեկություններ սրամադրել մոլորակի բնութագրերի մասին, ինչպիսիք են զանգվածն ու խտությունը», ավելացնում է Գարսիայան: 2014 թ. հուլիսից մինչև սեպտեմբեր ամիսները իրականացված HARPS-N-ի դիտարկումներից թիմը ստացել է HIP 116454 մոլորակային համակարգի սեսագծային արագությունները:

աստղը՝ HIP 116454-ը, գտնվում է Ջլների համաստեղությունում, մեզանից 180 լուսաստի հեռավորության վրա եւ մարնազգույն թթուլ է՝ ֆիչ ավելի փոքր եւ սառը, քան մեր Արեգակը: «Մինչև օրս HARPS-N-ն արդեն հայտնաբերել է բնութագրել է մի քանի սասնայակ արտաբաղական մոլորակ, որոնց զգալի մասը ստացվել է Կետրերի մասնական առաջնությունից: Սակայն մենք հասկալիս ենք, որ դա Կետրերի «նոր կյանքի» առաջին մոլորակն է», ասում է Ավելես Գարսիայան: Այս հայտնագործության մասին հաղորդող գիտական հոդվածն արդեն ընդունվել է հրատարակման «Astrophysical Journal» ամսագրում:

Տայկական աստղագիտական ընկերություն (www.aras.am)

¹ Իտալական 3.58 մ Գալիլեոյի անվան ազգային աստղադիտակը (Telescopio Nazionale Galileo, TNG) գտնվում է Roque de los Muchachos աստղադիտարանում, Կանարյան կղզիներից Լա Պալմայում: TNG-ն օտարազործվում է Fundacion Galileo Galilei, INAF (FGG - INAF) կողմից: Համացանցային կայքէջն է՝ www.tng.inaf.it

² HARPS-N-ը հյուսիսային երկնում աստղային արագությունների չափման ամենաճշգրիտ ստեղծագործությունն է: HARPS-N տեղադրված է TNG-ի վրա եւ ղեկավարվում է ժնեի համալսարանի միջազգային կոնսորցիումի կողմից՝ TNG-INAF, Հարվարդ-Սմիթսոնյան CfA, Սուրբ Ենդրյուսի համալսարան, Էդինբուրգի համալսարան եւ Բելգիայի Զոլիդգ համալսարան:

Սույն հոդվածը գրելու առիթը 1997 թ. ստացած մամուլն է (անգլերեն) Իլիմոյսի համալսարանի դոկտոր Լեոն Թոփոլյանից: Որոշեցի այն ընդգրկել նոր դասարանական գրքում, եւ այդ դասին էլ մտադրեցի նաև որոշ մատերը մեկնայացնել հայ ընթերցողին, նրան նորից ծանոթացնելու համար... Իբխանուհի Դիանայի հետ:

Եթե հայի ինֆորմացիան փնտրելու լինեմք օտար ազգերի մեջ, կարող ենք անակնկալների հանդիպել, քանի որ դիմացը կանգնած որևէ ազգի մարդ կարող է կրել հայկական գեղեցիկ մեկը չիմանա այդ մասին: Այդպիսի անակնկալ դարձնակում է նաև ստացած մամուլը:

Անգլիայի թագավորական ընտանիքի անդամ Դիանա Սիլենտերը ծնվել է 1961 թ. հուլիսի 1-ին Անգլիայում, Սանդրինգեմում (Sandringham): 1975 թ. Դիանայի հայրը ժառանգում է «Կոնս» սիսդոն, եւ Դիանան դառնում է Լեոնի Դիանա: Նա ամուսնանում է Անգլիայի թագաժառանգ Իբխան Զարլզի (Prince Charles) հետ: Նրանք ունենում են երկու տղա: Գեագայում նրանք ամուսնավորվում են:

Իբխանուհի Դիանան եւ իր հայկական ծագումնաբանությունը

սին: Այն թողնենք անդասախան, որովհետեւ դասախանը թաղված է Ես խորը եւ հնարավոր չէ բացահայտել: Միայն մի բան կարող ենք մեզ: Դիանան այն ժամանակ 31 տարեկան էր ու նվիրված իր ընտանիքին, իսկ Զարլզը...:

Սույնիսկ ամուսնավորությունից հետո Դիանան դադարեց իր բարձր համբավն ու ժողովրդականությունը: Նա նվիրվեց իր տղաների դաստիարակության եւ Երջակա միջավայրի դաստիարակությանը, ինչպես դաստիարակող երկրի հանրության Ես հաղթանակը: Նա օգտագործեց իր միջազգային հեղինակությունը՝ օգնելով բարձրացնել տեղեկատվությունը այս թեմայի մասին:

1997 թ. նա կառավեց Եգիպտոսի Կոնի Ալ-Ֆայեդի (Dodi Al-Fayed) հետ, ինչը առիթ սվեց Երջակա միջավայրի: 1997 թ. օգոստոսի 30-ին Փարիզ այցելելու ժամանակ ինֆուարժը ենթարկվեց վթարի եւ նրան մահացան: Գեագայում դարձեց, որ ինֆուարժի վարորդը հարբած էր: Դիանայի մահը ցնցեց աշխարհը: Հազարավոր մարդիկ իրենց հարգանքի տուրք մատուցեցին «Ժողովրդի իբխանուհուն», նրա թաղման արարողության ժամանակ, որը տեղի ունեցավ Վես-

մինստեր Աբբեյում (Westminster Abbey) եւ սփռվեց հեռուստատեսությամբ աշխարհով մեկ: Գեագայում նրա մարմինը տեղափոխվեց Ալթորթ (Althorp) եւ թաղվեց իր ընտանեկան գերեզմանոցում:

2007 թ., Դիանայի մահվան սասանյա տարեկանը եւ ծննդյան 46-րդ տարեդարձի առթիվ, Իբխանուհի Կիլյանը եւ Գարրին հարգեցին իրենց սիրելի մոր հիշատակը հասնակ համերգով, որի հասույթը հասկացվեց Դիանայի եւ տղաների աջակցած բարեգործությանը՝ Ուելսի իբխանուհու (Princess of Wales) հիշատակի ֆոնդին, որը հիմնվել էր նրա մահից հետո եւ ընդգրկել բազմաթիվ կազմակերպությունների ու անհատ աջակցողների՝ հոգալու Աֆրիկայի հիվանդ երեխաների մասին, օգնելու փախստականներին եւ վերջ տալու երկրի համերգը չարահեղություն:

36 տարեկան՝ երեսասարդ հասակում Դիանայի մահը առիթ սվեց բազմաթիվ մտորումների: Նկատի ունենալով հզոր երկրի թագավորական ընտանիքի նրա անդամ լինելը, արարել անդամավաթեր համարվեց, դեֆ Եր միջոց գտնվել այն չեզոքացնելու համար, որն էլ միգրացեց նախօրոք կազմակերպված վթարն էր՝ փրկելու համար թագավորական ընտանիքի դասիկը...:

Եթե Դիանան չմահանար, համոզված ենք, որ նա կլինեք Մայր Թերեզայի ազնիվ գործը Ես անակող ամենանվիրված անձերից մեկը:

Ստրեյ բերված է որոշ փաստացի տեղեկություն նրա ծագումնաբանության մասին:

Մի քանի տարի առաջ իբխանուհի Դիանայի մասին գրված գրքից եւ տեղեկացրեցի, թեքեա ազգայնամուլաբար, նրա հայկական արմատների մասին: Թեկուզ եւ նա ընդամենը 1/64-ով է հայ (ինչպես ցույց է տրված ստրեյ), կարծես թե նա օժտված է հայ կնոջ ուժեղ հասկանիչներից Ես Կյոթիսով, նրա զավակները եւ

հավանաբար Անգլիայի աղագա թագավորը, օրհնված կլինեն հայկական գեներով:

Իբխանուհի Դիանայի հեռավոր նախնիներից է Ելիզա Զեարի՝ Գոթլանդացի մի հայտնի: Իբխանուհի Դիանայի մահից մի քանի տարի անց նրա հայրական տանը տարածվեց սառնուկ գրություններ գտնվեցին, եւ դարձվեց, որ դրանք Ելիզայի գրած հայերեն գրություններ են ուղղված իր զավակներին ու թոռներին:

Իբխանուհի Դիանայի տոհմաժառը հետեւյալ տեսնում ենք. Ելիզա Զեարի ամուսնացել է Եոսանդացի վաճառական Թեոդոր Ֆորբեսի հետ, նրանց դուստր Զեարի Սոթ Ֆորբեսը ամուսնացել է Զեյնա Զոմբիի հետ (Աբերդին ֆուդից), նրանց դուստր Զեյնը ամուսնացել է Դեյվիդ Լիթլընդի հետ, նրանց դուստր Ռուքը ամուսնացել է Վիլյամ Գիլի հետ, նրանց դուստր Ռուք Սիլվիա Գիլը՝ Լեոնի Դիանայի տատը, ամուսնացել է Լորդ Ֆերմոյի հետ, եւ նրանց դուստր Ֆերմոյի Ռուք Բուրկե Ռոքը ամուսնացել է Լեոնի Դիանայի հոր՝ Սիլենտի 8-րդ Կոմսի հետ:

Արժանատիքաբար է նաև այն, որ Ելիզա Զեարի կոչվել է նաև իր Զորբեսայն հայկական ազգանունների բնորոշ վերջավորությամբ:

Հայկական եւ Եոսանդացի (կելսական) գեները իբխանուհի Դիանային դարձրել են բացառիկ: ԱՄՆԵՐ ԲԱՏԱՐՅԱՆ, Լուս Անգլիա, Դեկտեմբեր 17, 2014

Ռուսասանը որդես միջնորդ Սիրիայում եւ Լիբանանում

Նոյեմբերի 1-ին Ռուսասանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը երկրի փոխարտգործնախարար Սիրիայի Բոգդանովիչի նշանակեց Սերժանովիչի եւ Աֆրիկայի գծով նախագահական հասուկ ներկայացուցիչ: Այդ օրվանից Բոգդանովիչը գերանաբեռնված է հանդիպումներով ինչպես Բեյրութում, այնպես էլ Դամասկոսում: «Ասրասֆորի» գլխավոր հետախուզության վերլուծաբանները բնութայն առնելով այդ հանգամանքը, Ռուսասանին դիտարկում են որդես միջնորդ նախ լուծելու լիբանանյան կառավարական ձգնաժամը եւ այնուհետեւ միայն իսրայելական ձեռնարկում հեռավորվում:

Ինչպես 2013 թվին Ռուսասանը կարողացավ մեծաամբողջ ժամին հանգուցալուծել ամերիկյան լուծումներով փոփոխական զենքի առկայության դիվանդան Սիրիայում, այնպես էլ այս անգամ նա փորձում է ելք գտնել ստեղծված դժվարին կացությունը այդ սարածաբանում հարթահարելու համար: Ըստ վերլուծաբանների, 1952-ին ծնված Բոգդանովիչը մեծ փորձ ունի Սերժանովիչի երկրների հարցում: Գերազանց սիրադասուն է արաբերենը: Ավարտել է 1974-ին Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների Պետական ինստիտուտը եւ նույն տարում անցել դիվանագիտական աշխատանքի: 1974-77 թվերին

ծառայել է Եմենի ժողովրդապետական հանրապետությունում: 1977-80 թվերին՝ Լիբանանում, իսկ 1983-84 եւ 1999-94 թվերին՝ Սիրիայում: 1997-2002 թվերին նշանակվել է դեսպան Իսրայելում: 2002-2005 թվերին վարել է Ռուսասանի արտգործնախարարությունում Սերժանովիչի եւ Յուսիսային Աֆրիկայի երկրների բաժնի սնորհի ղեկավար: 2005-2011 թվերին նշանակվել է դեսպան Եգիպտոսում, եւ լիազոր ներկայացուցիչ Արաբական լիգայում:

Ներկայիս Պուտինի անմիջական ղեկավարության ներքո Բոգդանովիչը փորձում է հունվարին (2015 թ.) կազմակերպել ժնեպան կոնֆերանսի նմանողությամբ մի կոնֆերանս Մոսկվայում, որտեղ իրար կհանդիպեն Սիրիայի կառավարական եւ զանազան ասոցիացիոն կողմերը: Այդ առնչությամբ նա եւ իր գործընկերները ամենասարբեր մակարդակի հանդիպումներ են ունենում Սիրիայի ադամաձուլների հետ գրեթե ամեն օր: Միաժամանակ նա բանակցություններ է վարում լիբանանյան ֆաղափական ֆրակցիաների՝ ներառյալ «Հըզբոլլահի» հետ, որոնք սկսել են զենքի նոր նախագահ ընտրելու թնջուկին: Ըստ Թաիֆի (Սաուդյան Արաբիա) համաձայնության Լիբանանի նախագահը ղեկավարում է մարտի ֆրոնտային լիգայի, բայց նախկին նախագահ Միսթրի Սուլեյմանի ղեկավարության ժամկետի ավարտից (մայիսի 25) անցել է մոտ 7 ամիս, իսկ խորհրդարանը 16 ան-

գամ անհաջող փորձ է կատարել նոր նախագահ ընտրելու համար: «Հըզբոլլահի» ղեկավարությամբ մարտի 8-ին ստեղծված դաժինդր առաջադրում է «Ազադ Յայրեմասիրական Եւրոպան» (ԱԶԵ) առաջնորդ Միսթրի Աունի թեկնածությունը, մինչդեռ «Արաբական Եւրոպան» (ԱԵ) Սաադ Յաարիրիի առաջնորդությամբ ղեկավարում է լիբանանյան զինված ուժերի ղեկավար Սամիր ժաաժայի թեկնածությունը: Որովհետեւ Սիրիայում մոլեգունում է ֆաղափական ղեկավարումը, իսկ Սաուդյան Արաբիան եւ Իրանը միմյանց դեմ են ղայաբարում Լեանիսի ադազան սնորհները հարցում, Լիբանանի կառավարությունը կաթվածահար է եղել, անդամաբազմ դիմադրություն Սիրիայից եկող ջիհադիստների սպառնալիքները: Բոգդանովիչը երեւի «Հըզբոլլահի» վրա ճնշում է բանեցնում, որդեսով վերջինս ավելի ճկուն

լինի թեկնածության հարցում, խոսանալով ռազմական օժանդակություն «Հըզբոլլահի» եւ Լիբանանյան բանակին՝ կարողանալ ղայաբարելու համար ընդդեմ «Ջաբհաս էլ-Նուսրայի» եւ «Իսլամական ղեկավարության»: Ներկայանալով որդես կարող ուժ լուծելու Սիրիայի եւ Լիբանանի խնդիրները, Ռուսասանը փորձում է թուլացնել լարվածությունը Մ. Նահանգների հետ եւ դրանով իսկ համազորակցություն առաջարկել Մոսկվայի եւ Վաշինգտոնի միջեւ Սերժանովիչից բացի նաեւ այլ ոլորտներում: Մ. Նահանգները հսակեցրել է իր դիրքորոշումը, որ կենտրոնանալու է ղայաբարելու ընդդեմ «Իսլամական ղեկավարության» եւ ոչ թե հետադարձելու է Բաբար էլ-Ասադի ղեկավարությունը, չնայած Թուրքիան եւ Սաուդյան Արաբիան այդ վերջինը միտք նախընտրել են: Եթե Ռուսասանը ադազուցի, որ

դիվանագիտական լուծում ունի նախագահ Ասադի դիվանդան, ադա նա կարողա դարձադիր գործընկեր Վաշինգտոնի համար: Ռուսասանը նման գործունեություն ծավալում է նաեւ Իրանի միջուկային բանակցությունների հարցում, առաջարկելով Իրանին մասնակարարել միջուկային վառելիք, որդեսով կրճատի Իրանի ցանկությունները այդ ոլորտում:

Բոգդանովիչը հաջողության կհասնի, թե՛ ոչ Սիրիայում եւ Լիբանանում՝ բոլորովին այլ հարց է: Խնդիրն այն է, որ Սիրիայի ադազանները բոլորովին չեն վստահում Ռուսասանին: Այնպես որ Ռուսասանը կարող է ներգրավել միայն նրանց, ովքեր այնքան էլ կարելու կունենան չեն սալիս ադազանությանը: Բացի այդ Ռուսասանը Եւրոպայից զբաղված է հակամարտությունը վառ ղայաբարելու Սերժանովիչից, Երեւանում համար Մ. Նահանգների ուժադրությունը սարածաբանից: Հաճախ առնելով Ռուսասանի կասկածելի հաջողությունը Սիրիայի ադազանների Երեւանում, Մ. Նահանգները կարող է իրոք հեռու ղայաբարել իրեն Ռուսասանի առաջարկություններից: Այնպես որ Բոգդանովիչը ջանքերը ի վերջո կարող են ծառայել որդես հասարակական հարաբերությունների հարթաբարելու հոգու Մոսկվայի, նախագահ Պուտինին ժամանակավոր թեթեւացում սալով ներքին ֆաղափականության մեծադազուցություններից:

Stratfor G.I.
Թարգմ. Ն.Օ.

Ուկրաինան վերջ դրեց իր արտաբերական կարգավիճակին ԵՄ-ին խոստանալով է անդամակցություն

Ուկրաինայի խորհրդարանը փոփոխություններ է կատարել «Ներքին եւ արտաքին ֆաղափականության հիմունքների մասին» եւ «Ուկրաինայի ազգային անվանագրության հիմունքների մասին» օրենքներում: Նախագահ Պորոշենկոյի ներկայացրած օրինագիծն ընդունվել է 303 կողմ, 9 դեմ եւ 2 ձեռնդատի վեներով: 56 ղայազանավոր չի մասնակցել վեներականը, սեղեկացնում է խորհրդարանի ղայազանական կայքէջը:

Օրինագիծն կից ներկայացված բազաբարում նշվում էր, որ Ուկրաինայի արտաբերական կարգավիճակը անարդյունավետ է «ղայազանական անվանագրության ադազանական համաբարում»: Ուկրաինայի արտգործնախարար Պավել Կլիմկինը խորհրդարանի նիստում հայտարարել է, որ արդեն ընդունված օրենքը կնադասի եվրոպական եւ եվրոալանայան սարածներում երկրի ինտեգրանը:

ՌԴ վարչադատ Դմիտրի Մեդվեդեվը ԱՄՆ-ի հակառուսական ղայազանիցները եւ Ուկրաինայի խորհրդարանի վերջին որոշումների կադազանությամբ Facebook-ում գրել է. «Ուկրաինայի նախագահը արտաբերական կարգավիճակի վերացման վերաբերյալ խորհրդարան ուղարկած օրինագիծում, ղայազանական, ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու հայտ ներկայացրեց՝ Ուկրաինան դարձնելով Ռուսասանի հավանական ռազմական հակառակորդ: Ընդունված երկու որոշումները կունենան խիստ բազազանական հետեւանքներ, եւ մեր երկիրը ստիղված կլինի հակազդել դրանց»:

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր ֆարսուղար Յան Սոլթենբերգը արդեն հայտարարել է, թե Ուկրաինան «մի ֆանի սարուց» կարող է դառնալ Յուրախասլանայան դաժինի անդամ. այդ սարիներն անհրաժեշտ են ներքին բարեփոխումների իրականացման, ինչպես նաեւ կառավարության վերացման համար: Սակայն ղայազան է նկատվում ունենալ, որ ՆԱՏՕ-ի կանոնադրությունը թույլ չի սալիս սարածային խնդիրներ ունեցող երկրների անդամակցություն:

ՌԴ ղայազանության փոխնախարար Անատոլի Անտոնովը ՌԴ գործակալությանը հայտարարել է, որ եթե Ուկրաինան դառնա ՆԱՏՕ-ի անդամ, ադա դա կհանգեցնի Յուրախասլանայան դաժինի հետ Ռուսասանի հարաբերությունների լիակատար խզանը:

Մթնոլորտում արձանեւումների կրճատման նոր համաձայնագիր

Պերուի մայրաքաղաք Լիմայում կլիմայի ղայազանությունը նվիրված ՄԱԿ-ի երկաբաթյա կոնֆերանսն ավարտվել է փոխադիջողական որոշման ընդունմամբ: Հանդիպման մասնակից 195 երկրների ներկայացուցիչներն ի վերջո ընդունել են մթնոլորտում աժաժանի երկօփոխի արձանեւումների կրճատման նոր համաձայնագրի փոքր-ինչ անորոշ սեֆսը: Ֆրանսիայի գործակալությունը հաղորդում է, որ փաստաթղթի մանրամասնությունները ղայազան է մնալով Գարիգուս 2015 թ. վերջերին կայանալիք համանման գազաբարձողովում:

Ընդունված փաստաթղթում ջերմոցային գազերի արձանեւումների սահմանափակման չափանիշները բավական սարձան են, նույն է DPA գործակալությունը: 37 էզանոց փաստաթղթում Եւրոպայի եւ սարբեր դիրքորոշումներ: «Մոնդ» թերթը գրում է, որ թեւեւ

կլիմայական կտրուկ փոփոխությունների կանխազեւմանը ծառայող Կանաչ հիմնադրամում հանգանակվել է 10,2 մլրդ դոլար, հայտնի չէ, թե ինչպես է հավաքվելու դեռ Կոդենհագենի 2009 թ. կոնֆերանսում այդ նադասակով նախատեսված 100 միլիարդը: Նոր գարգացող երկրներին օգնելու այդ խոստումը չի կատարվել, ինչը թերահավաստության ղայազան է դառնում:

Անորոշություն է սիրում նաեւ մինչեւ 2020 թ. արձանեւումների կրճատման ուղղված հավելյալ ջանքերի հարցում: Այդ ղայազանին ղայազան է ուժի մեջ մեկ կլիմային նվիրված նոր համաձայնագիր: Աբխազիան արձանեւումներն առաջմժ ավելանում են. դրա հետեւանքով 21-րդ դարում մոլորակի մթնոլորտը կսարձանա 3-4 սալիանով:

Պ. Բ.

Մարին Լը Պենը կփորձի Ֆրանսիան դուրս բերել ԵՄ-ից

Ֆրանսիայի ազակողմյան ուժերից մեկը՝ «Ազգային ճակատ» առաջնորդ Մարին Լը Պենը խոստանում է նախագահ ընտրվելու դեպքում հանրապետական անցկացնել Ֆրանսիան Եվրոմիությունից դուրս բերելու նադասակով: Այդ մասին հաղորդում է Ֆրանսիայի գործակալությունը:

Լը Պենը հայտարարել է, որ նախագահական ընտրություններում հաղթելու դեպքում ինքը եվրոպական ասյանների հետ կբանակցի «սարածային, սեֆսական, ֆինանսական եւ իրավաբանական ոլորտներում Ֆրանսիայի ինֆուրխանությունը վերականգնելու» Եւրոպայի վերականգնողական հաստատությունները ցանկալի բարյունիչսան, ադա համաժողովրդական հանրապետական կանցկացվի ԵՄ-ում երկրի հետագա ներկայության վերաբերյալ:

«Ազգային ճակատ» առաջնորդն ավելացրել է, որ եթե Ֆրանսիայից ներսահայտվեն ԵՄ կազմում մնալու օգտին, ադա ինքն անմիջադատ կթողնի նախագահի ղայազանը:

Օրերս ՉԼՄ-ները հաղորդեցին, որ «Ազգային ճակատ» 9 մլն եվրո վարել է վերցրել Առաջին չեխոուսական բանկից: Այս կադակցությամբ Լը Պենը հերքել է Մոսկվայի հետ ֆաղափական գործարք կնքելու ամբաստանությունը եւ ընդգծել է, որ իր կուսակցությունը փոխազանության համար դիմել էր Եւրոպայի ֆրանսիական հաստատությունները մերժել էին վարկ սրամարել:

Դիմի ճգնաժամի ծագումից հետո՝ ադա ղայազան ՌԴ ղայազանային նախագահ Սերգեյ Նարիեկինի հետ հանդիպման ժամանակ Լը

Պենը դասադարձել էր Արեւմուտքի հակառուսական ղայազանիցները եւ հավանություն էր սվել Ուկրաինայի դաժանացման գաղափարին:

Իր արմասական հայացքներով հայտնի Մարին Լը Պենը 2013 թ. հոկտեմբեր Եվրոխորհրդարանի ղայազանավորների որոշմամբ գրկվեց դիվանագիտական անձեւում-խելիությունից. նրան ռասայական ասելության բորբոքման մեջ մեղադրեցին այն բանից հետո, երբ հրադարակներում նամազ անող Ֆրանսիայի մահմեդականներին համեմատեց նադաս գաղափարների հետ: Միեւնույն ժամանակ Մարին Լը Պենը ֆանիցս ասել է, որ ինքը հավանություն չի սալիս հոր «Աձ» նախկին առաջնորդ ժամ-Մարի Լը Պենի հակաիրեական սրամարություններին:

Պ. Բ.

ՀՊՄՀ գիտական գրադարանն ամփոփեց «Լավագույն ընթերցող» մրցանակաբաժնությունը

Հայկական ժողովրդական մանկավարժական համալսարանի Գիտական գրադարանում դեկտեմբերի 18-ին տեղի ունեցավ արդեն ավանդույթ դարձած սարվա «Լավագույն ընթերցող» միջոցառումը, որն այս սարի նշանակում է 5-րդ անգամ: Միջոցառումը մեկնարկեց Տր-Թորգոմ վարդապետի օրհնությամբ ու տրուսական աղոթքով:

Հասկանալի է, որ Գիտական գրադարանի գործունեությանն «Ազգ» բազմիցս անդրադառնում է, ավելին՝ այս սարի անդրադարձել է ավելի քան 14 անգամ, որի համար «Գրադարանի բարեկամ» անվանակարգում հաղթող ճանաչվեց «Ազգ» Երեւանի քաղաքացիները:

Իսկ ահա բուհի «Լավագույն ընթերցող» մրցանակին արժանացավ Միշա Թադևոսյանը, որը նվեր ստացավ լավագույն, ինչպես նաև ռեկտոր Ռուբեն Միրզախանյանի և Հրավարդ Հակոբյանի հեղինակած «Սոցիալիստական ռեալիզմը և խորհրդային կերպարվեստը» ալբոմը, իսկ մնացած լավագույնները գրեթե և Աղավնաձորում ձմեռային հանգիստն անցկացնելու հնարավորություն:

Ի. Աբովյանի անվան հայկական ժողովրդական մանկավարժական համալսարանի ռեկտոր **Ռուբեն Միրզախանյանը** մրցանակաբաժնությունը համարեց կարևոր իրադարձություն, քանի որ յուրաքանչյուր համալսարանի ուսանողը ունի իր անհատական ընթերցանությունը և ընթերցողների թվով: «Բուհի այցելուները մշտապես իրենց հիացմունքն են հայտնում մեր կենտրոնում ընթերցասերներով: Ժամանակը գնում է առաջ, ընթերցողների թիվը մնում է նույնը, ինչը լավագույն արդյունք է, որ զիրից սիրված է»:

Նշենք, որ բուհն ընթերցողների համար ստեղծել է բոլոր տարիքային ընթերցանության, ինքնազարգացման համար, ինչպես վերագրված գրադարանով, այնպես էլ նորագույն տեխնիկայով:

2014 թվականի լավագույն ընթերցողները հայտնի են դարձել բակալավրիատի, մագիստրատուրայի առկա և հեռակա բաժինների սարվա ընթացքում 150-ից ավելի տպագիր նյութերից օգտված ուսանողներ:

2014 թվականի «Լավագույն ընթերցող»-ը Կրթության հոգեբանության և սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի լավագույն ընթերցողներն են Թեմմինե Մակոյանը, Գայանե Պողոսյանը, Հաս-

ու ուսումնական ձեռնարկները ղախանջվել են 11. 000-ից ավելի անգամ: Ի դեպ, 3-րդ տարին անընդմեջ բուհից դուրս անտաղանջված հեղինակ է ճանաչվել անվանի հոգեբան Ալբերտ Նալչաջյանը, իսկ 10 ֆակուլտետներից հաղթող ճանաչվեց Սկզբնական կրթության ֆակուլտետը, որի 1450-ից ավելի ուսանողներ տարբեր-բար օգտվել են ընթերցասարահից:

միկ Պետրոսյանը, Ռուզաննա Հունանյանը, Զմբուհ Սիմոնյանը, Հայկանուշ Շարոյանը, Հասմիկ Հովսեփյանը, Մանուշակ Մարկոսյանը, Անի Այվազյանը, Անի Հարությունյանը, Նարե Մուրադյանը, Գոհար Նիկողոսյանը, Մերի Դավթաբեկյանը, Հերմինե Սերոբյանը, Լուսինե Մաճկալյանը, Զնարիկ Հովհաննիսյանը և Անի Հովսեփյանը:

Հորեյանական սարում առաջին անգամ տարբեր ընթերցողներին հանձնվեցին նոր անվանակարգերում ես. «300 օր ընթերցասեր» անվանակարգում հաղթող ճանաչվեց Կրթության հոգեբանության և սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի երեսուցյակ ղախախոս Անի Բադալյանը: Բուհի ղախախոսներ, որոնք ստորներ Ալիսա Դոլոխանյանի, Լաուրա Ասատրյանի ու Յուրի Գասպարյանի ղախազրեթն

Ի դեպ, օրես տպագրվել է գրույկ, որում ամփոփված են 5 տարիների լավագույն ֆակուլտետային ընթերցողների լուսանկարները:

Գրադարանի սնօրեն **Տիգրան Պետրոսյանը** ուրախությամբ փաստեց, որ 5 տարիների ընթացքում ընթերցողների թիվը չի նվազել. դրան նդաստել է նաև բուհի ղեկավարության ընթերցասահների թվի ընդլայնման ֆաղափականությունը:

ՀՊՄՀ գիտական գրադարանի գրադարանի ֆոնդը կազմում է 606.613 միավոր գիրք, որոնց մի մասը նվիրել են ՀՀ կրթության Ազգային ինստիտուտը, Մայր աթոռը, Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի դեստանասները և այլն: Գրադարանն այսօր ունի 19.287 ընթերցող:

ՄԱՆՆԱ ՏՈՒՐԱՅԱՆՅԱՆ

Նժույգից՝ այծին

Չինական հորսկողով Նոր տարին համարվում է կաղոյս ոչխարի տարի, իսկ ընդհանրապես Արեւելյան հորսկողով՝ այն Կանաչ փայտ այծի տարի է համարվում: Ըստ հորսկողագետների՝ Կանաչ այծը խաղաղասեր վար է դրսևորելու, քանի որ նա սնային հանգիստ կյանքը սիրող է: Միաժամանակ՝ այծը չարաճճի է և ենթարկալի լի կենդանի է, այնպես որ Նոր տարին դիմավորելիս հասկաղես հայերս ղեփ է գոնե կարճ ժամանակով դեն մեծենք հոգսերն ու մտահոգությունները մեր գլխից և սրվենք ուրախ և կենսասիրությամբ Ամանոր դիմավորելուն, եթե չենք ուզում, որ այծը մեզանից երես թեփի:

Այծի տարին ընդունված է իսկական եղենիով նշել, տունը զարդարելիս նկատ առնել առհասարակ փայտ իրերը, զանգակներն ու ծառի ճյուղի հասկաններ. այծը արեստական ոչինչ չի սիրում, ինչպես, ի դեպ, ժլատություն և խնայողություն: Ընդունված է կարծել, թե Այծի տարին դիմավորելիս չդեփ է խնայել Նոր տարվա զարդարանների վրա՝ դա ողջ տարվա ընթացքում վերադառնալու է սիրո, հաջողությունների, կյանքում դրական փոփոխությունների տեսով: Այծը սիրում է փայլ և ճիխություն, արծաթ և ոսկե երանգներ տնածառի և բնակարանի զարդարաններում: Խրախուսվում են ձեռագործ խաղալիները:

Ինչ հագնել Նոր տարին դիմավորելիս: Այծին սիրելի են կանաչը, կարմիրը, փիրուզի և մանուշակի գույները, բնական գործվածքները, բայց ոչ մորթի, որը կայրացնի Այծին: Հաջողությանը կարելի է նաև համարել սոխակն ու մոխրագույնը: Սանրվածի առումով ակտուալ են զանազան երկարամազ կուսակերը, ղոչիկները:

Սեղանի ծածկոցները լավ կլինի ունենան կանաչի երանգներ: Սեղանին ղեփ է լինեն ան-

ղայման Այծի սիրելի կերակուրներ՝ սալաթներ, թարմ բանջարեղեն, վարունգ հասկաղես, բուսական ղեփ է գերակշռի, ինչպես սիրում է Այծը: Նաև՝ ձուկ, հավ: Մեր հարուստի սիրելի կոկորդիլոսների մասին ոչինչ չկա հորսկողությունում:

Այս տարին ընդունված է համարել մարդկանց կյանքում փոփոխություններ բերող, շատ մարդիկ այս տարում արմատաղես կփոխեն հայացքները կյանքի, աշխատանքի, հոգեւոր զարգացման ղախանջումների առումով: Հմարավոր են համարվում կրթուլ փոփոխություններն ինչպես ֆաղափական, սնեստական ոլորտներում, այնպես էլ մեզ օրջաղատող աշխարհի հանդեպ ընկալումներում: Այս տարին մարդկանց հաջողություններ բերող տարի է, բայց ծուլելի համար չէ, հաջողության կիսանեն աշխատանքները, արագ կողմնորոշվողները և անտաղատելի ուրուսում կայացնելու ընդունակ մարդիկ:

Նվերների առումով ես ղեփ է Այծին դուր գալ, նվերները ղեփ է լինեն ոչ թե հասկաղես թանկարժեք, այլ ոճային-սեսեղազործական, իսկ ոսկե զարդերի սիրահարները ղեփ է իմանան, որ դրանք այս տարվա համար ղեփ է զարդարված լինեն ծովաբյուրեղով (ակվամարին) և եղեգնաֆարով (օնիս):

Այծը ընսանեկան հարկի հովանավորն է, այնպես որ Նոր տարին հարկ է նշել ընսանիում, ուրախ, հունորի զգացումով, իսկ եթե հունոր չկա՝ Այծն այնեսող ոչնչով օգնել չի կարող:

Մ. Խ.

ՎիվաՄեյ-ՄՍՍ-ի և Օմերայի աջակցման հիմնադրամի միջև համագործակցությունը նսանավորվեց նախասոնական համերգով

Ա.Օմերայի արանի անվան Օմերայի և Բալետի Ազգային ակադեմիական թատրոնում կայացավ նախասոնական համերգ, որն ամփոփեց և նսանավորեց 2014 թվականի ընթացքում ՎիվաՄեյ-ՄՍՍ-ի և Օմերայի աջակցման հիմնադրամի միջև համագործակցությունը:

«Վիեննա Գալա» խորագրով համերգի ընթացքում ելույթ ունեցան Օմերային թատրոնի սիմֆոնիկ նվագախումբը, մեներգիչները և հասուկ այս միջոցառման համար հրավիրված գերմանաբնակ հանրահայտ երգչուհի Հրաչուհի Բազենցը (երաժեստական ղեկավար և դիրիժոր Կարեն Դուրգարյան, ով նաև հանդիսանում է Հիմնադրամի հիմնադիր և հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ): Հնչեցին կոմպոզիտորներ Յոզեֆ Շրաուսի, Յոհան Շրաուսի, Ֆ. Սոպերի, Ֆ. Լեհարի և Լ. Կալմանի սեսեղծագործությունները:

ՎիվաՄեյ-ՄՍՍ-ի կողմից սրամարդած 24 միլիոն դրամի աջակցության շնորհիվ Օմերայի աջակցման հիմնադրամը կազմակերպել է 28 միջոցառում՝ զգալի ակտիվություն մսցնելով ինչպես մայրաքաղաքի, այնպես էլ մարզերի մսակուրային կյանքում. ձեւավորվեցին «Օմերային արվեստը կրթօջախներում», «Օմերային արվեստը սահմա-

նամերձ գոսիների զորամասերում», «Հեփաթն է կանչում» նոր նախագծերը, իսկ արդեն ձեւավորված «Համերգ ձեւասրահում» և «Օրկեստր ղյուս» նախագծերը զգալիորեն զարգացան և արժանացան հանդիսասեսի բարձր գնահատականի:

«Օմերան ազգային արժեք է: Հայկական օմերան այն թատրոն է, որեսը ձեւավորվել են օմերային արվեստի միջազգային չափանիւններին համարաասախանող տաղանդավոր կատարողներ, ուն աշխարհահռչակ անունները լսելով մենք հղատրությամբ ենք լցվում: ՎիվաՄեյ-ՄՍՍ-ը ջանում է իր ուժերի ներածին չափով մեցուկ լինել օմերային թատրոնի հեսագա զարգացման գործին: Մենք ցանկանում ենք մեր արվեսագետների համար սեսեղծել այնպիսի տայմաներ, որ ղեփսզի նրանք հմարավորինս արագ ու անարգել հասնեն բարձունների, շարունակեն գրավել իրենց վերաղատված դերը միջազգային գեղարվեստական ասղարեզում, ինչպես նաև շարունակեն կերեսել վաղ կերղարներ՝ օմերային երգացանկը հարսացնելով իրենց տղավորիչ ու անմոռաց կատարումներով»,-ասել է ՎիվաՄեյ-ՄՍՍ-ի գլխավոր սնօրեն **Ռալֆ Յիրկյանը**:

«ԱԶԳ» ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
 Հրասարկութեան ԻԳ տարի
 Հիմնադիր և հրասարկիչ
 «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՄՈՒԷ
 Երեւան 0010, Համարաղեսութեան 47
 e-mail: azg@azg.am, azg2@arminco.com
 www.azg.am

Գլխատր խմբագիր
 ՅԱՎՈՒՄ ԱՐԵՏԻԵՆՆ ԻԵՆ. 060 271117
 Հեւակաղատիւն (զովազը) ԻԵՆ. 582960,
 060 271112
 Լրագրողների սենեակ ԻԵՆ. 060 271118
 Համակարգչ. ծաղայութիւն ԻԵՆ. 060 271115
Շարղարեղ ղաղատր ծաղայութիւն
 ԻԵՆ. 060 271114, 010 529353
 Համակարգչային շարղատր՝ «Ազգ» թերղի

Թերղի միութիւն ամբողջական թէ մասնակի արսատրումները տղագիր մասնուլի միջոցով, ռաղիտեղոնասեստութեամբ կան համացանցով, առանց խմբագրութեան գրատր համաձայնութեան խսիւարգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրատունի մասին օրէնքի: Միութերը չեն գրաղիտուում ու չեն վերղարձում:

Գ տաղով յօղղաձեւները գովազղային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը ղաղատրամաստութիւն չի կրում:

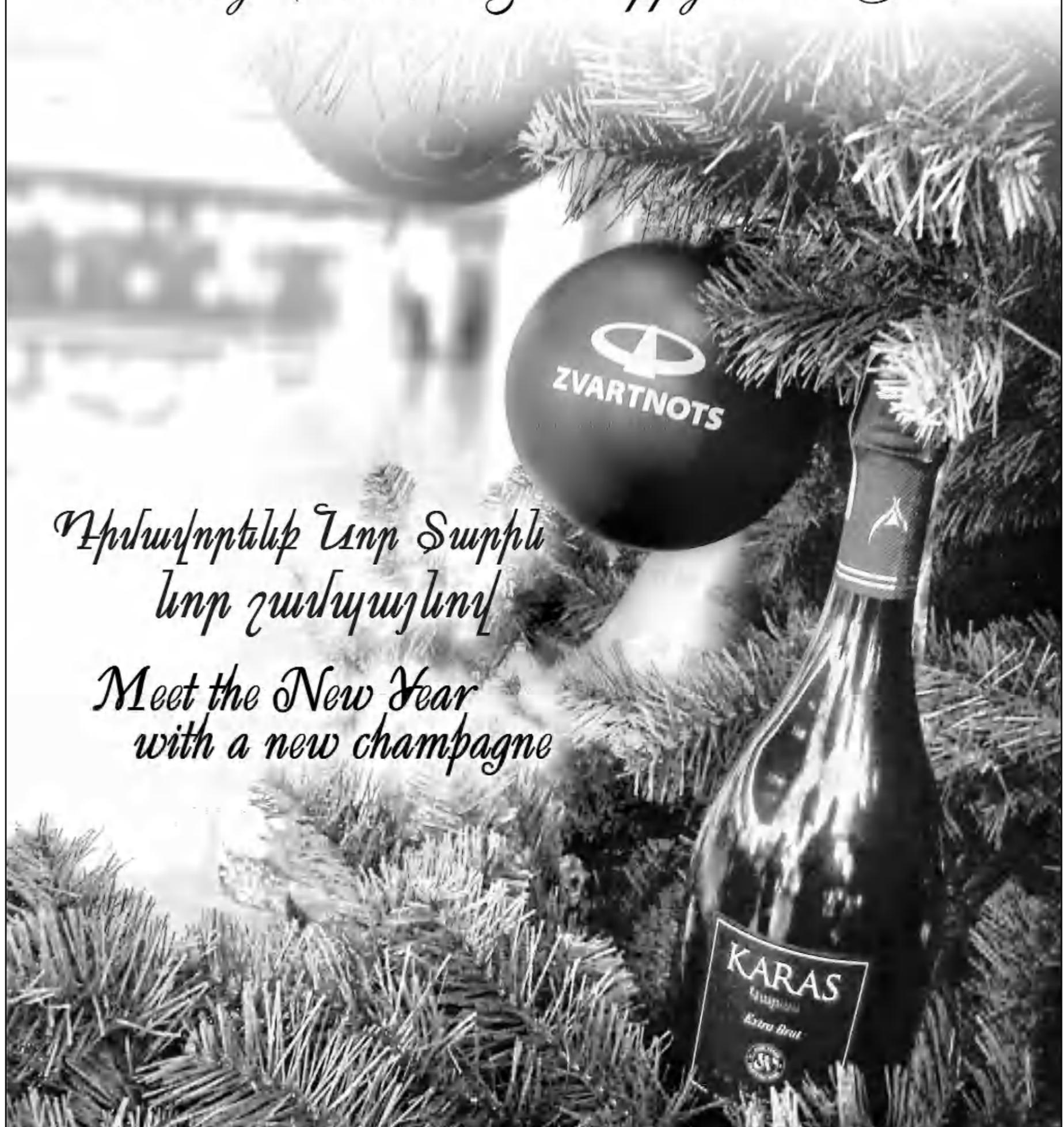
«AZG» Weekly
 Editor-in-chief
 H.AVEDIKIAN / phone: 374 60 271117
 47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 0010

ZVARTNOTS

ARMENIA INTERNATIONAL AIRPORTS

*Ընթրիսի և Նոր տարի և Մեր Ծնունդ
Merry Christmas & Happy New Year*

*Պիտակոսիկ Նոր Տարի
և նոր շահագրգիռ*

*Meet the New Year
with a new champagne*

ԳՈՎԱԶԳԻ ՀԱՍԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ 58-29-60, 060 271112

Լրացրած գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երևան, Բանաստեղծության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 04 Ա N 047261, տրամադրված՝ 25.02.00 թ.:
Թողարկման դասասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Անտիպան: Ստորագրում է՝ ստորագրում է 25.12.2014, գինը՝ 200 դրամ, տպագրում է՝ «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: